БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 61 (17.054). ● 15 март 1978 йил, чоршанба ● Баҳоси 2 тийин.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев 14 март куни Монголия Халқ Республикасининг Тошкентдаги бош консули Цэвээния Цэрен-Очирани қабул қилди.

Ц. Цэрен-Очирага МХРнинг Тошкентдаги бош консулхонаси консули Сосорбарамин Буд, вице-консул Дамайн Нацаг ҳамроҳ бўлиб келди.

Икки ўртада бўлиб ўтган дўстона суҳбатда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов иштирок этди. (ЎзТАГ).

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТЎЛҚИНИДА

ЖИЗЗАХ. «Облколхозстрой» тресты коллективи 22 апрелда Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги ўтказиш юзасидан москваликлар бошлаган ташаббусга уюшқоқлик билан қўшилажагини билдирди. Шу муносабат билан бу ерда бўлиб ўтган митингда комплекс механизациялашган бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи Солижон Каримов шундай деди:

— Анъана бўлиб қолган бу шанбаликни меҳнат байрами сифатида нишонлаймиз. Шу куни юксак суръат ва сифат кўрсаткичига эришамиз.

Доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 108 йиллиги шарафига ўтказиладиган шанбаликда қишлоқ қурувчилари 360 квадрат метр саҳнли турар-жой биноларини аъло баҳога топшириш, 30 минг сўмлик капитал маблағни ўзлаштириш, 200 куб метр ғиштни тежаб қолиш, 15 минг сўмлик темир-бетон конструкцияларини монтаж қилишга қарор қилишди.

Трест коллективи, шунингдек, 22 апрелда кўчат ўтқазиш ва ободонлаштиришда фаол иштирок этишади.

НУКУС. Қорақалпоғистон АССР «Заготхлопкопром» бирлашмасига қарашли корхоналарнинг коллективлари барча совет халқи каби инсониятнинг улуғ доҳийси В. И. Ленин таваллудининг 108 йиллиги шарафига ўтказиладиган коммунистик шанбаликка пухта тайёргарлик кўришмоқда. Бирлашма ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари бу байрамда актив қатнашишга, фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатиб, смена топшириқларини 1,5-2 ҳисса ва ундан ҳам ошириб бажаришга қарор қилдилар. Хўжайли, Манғит, Тўрткўл, Халқобод, Беруний, Қўнғирот, Чимбой пахта тозалаш заводлари коллективлари 22 апрелда тежалган электр энергияси, ёқилғи, хом ашё ҳисобидан маҳсулот тайёрлаш мажбуриятини олдилар.

«Заготхлопкопром» бирлашмасига қарашли корхоналарда коммунистик шанбаликда жами 4570 киши қатнашади. Уларнинг кучи билан шу куни 600 тонна пахта, 70 тонна линт ишлаб чиқарилади. Шанбаликдан тушган 9 минг сўм маблағ беш йиллик фондига ўтказилади.

ДАЛА ИШЛАРИГА ЮҚОРИ СУРЪАТ ВА СИФАТ!

✦ ОБ-ҲАВО ЮРИШИБ КЕТДИ, ҲАРОРАТ КУН САЙИН КЎТАРИЛЯПТИ, ЕМГИР ТАЪСИРИДА ТУПРОҚ КЎПЧИЯПТИ. ҚУЛАЙ ВАЗИЯТДАН ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНИБ, ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИ, УРУҒЛИК, ЎҒИТЛАР, ГЕРБИЦИДЛАРНИ ТАХТ ҚИЛИБ ҚЎЙИНГ! ✦ КАРТОШКА, КАРАМ ВА БОШҚА САБЗАВОТ ЭКИНЛАРИ ЭКИШНИ ТЕЗЛАТИНГ ВА СИФАТЛИ ЎТКАЗИНГ!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

НУРОТА РАЙОНИ ҚОРАКЎЛЧИЛАРИНИНГ 1978 ЙИЛДА ҚЎЙЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БОРАСИДАГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нурота райони қоракўлчиларининг қўйчиликни ривожлантириш борасидаги социалистик мажбуриятларини маъқуллади. Улар 1978 йилда ҳар 100 бош совлиқдан 140 тадан қўзи олишни ва ҳар бир совлиқ ҳисобига биттадан қўзи ўстиришни мўлжалламоқдалар.

Область ва район партия комитетларига, республика колхоз ва совхозларининг бошланғич партия ташкилотларига мазкур мажбуриятларни муҳокама қилиш, қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказиш ва қўйчиликни ривожлантириш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқиб амалга ошириш, чўпонлар бригадалари, хўжаликлар ўртасида қўй ва эчкиларни, бошқа чорва молларини кўпайтириш учун, чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш учун социалистик мусобақани авж олдириш таклиф этилди.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига чорвадорларнинг 1978 йилда мол ва парранда, ферма маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтириш учун ўтказаётган социалистик мусобақасининг боришини кенг кўламда ёритиш топширилди.

НУРОТА РАЙОНИ ҚОРАКЎЛЧИЛАРИНИНГ 1978 ЙИЛДА ҚЎЙЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БОРАСИДАГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Район қоракўлчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1978 йилда социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги Мактубига жавобан қўзилатиш кампаниясини намунали ўтказиш учун, қўзи олишни кўпайтириш, унинг тўла сақлаб қолиниши ва қўйлар туёғини ошириш учун мусобақани кучайтириб юбордилар.

Биз ўтган йили сунъий уруғлантиришни уюшқоқлик билан ўтказдик. Қўйлар қишловдан яхши чиқмоқда, қўй-қўзилар семиз бўлиб, ем-хашак ва бинолар билан таъминланган. Бу эса қўйлар туёғини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун яхши негиздир.

Биз қўйбоқарларнинг район кенгашида оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилдик.

«Қизилча» совхозининг меҳнаткашлари ҳар 100 бош совлиқдан 150 тадан қўзи олиш, урғочи қўзиларнинг ҳаммасини ўстириш учун қолдириш, ҳар бир қўйдан кирқиб олинадиган жунни ўртача 4,5 килограммга етказиш мажбуриятини олдилар.

Илғор чўпонлар — «Гозғон» совхозидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Норбой Эргашев, Ленин номли совхоздан Чули Хўжақулов, «Қўшработ» совхозидан Мамадёв Шосимов, «Қизилча» совхозидан Файзихон Қўнғусов, «Нурота» совхозидан Авазбек Умаров ҳар 100 бош совлиқдан 170-180 тадан қўзи олиш, ҳар бир совлиқ ҳисобига иккитадан қўзи ўстириш учун курашмоқдалар.

Бу ташаббус бошқа ... қадар отардаги қўйларни икки баравар кўпайтиришга аҳд қилдилар. Уларнинг ташаббуси район чорвадорлари ўртасида кенг қўллаб-қувватланди.

Умуман район бўйича ҳар 100 бош совлиқдан 140 тадан қўзи олиш, жами 152 минг бош қўзини ўстириш учун қолдириш мажбуриятини қабул қиламиз. Йил охиригача қўйларнинг жами туёғини ҳозиргисига нисбатан 56,3 минг бош кўпайтирамиз ва 370 минг бошга қадар етказамиз, совлиқларнинг подадаги салмоғини 70 процентгача етказамиз. Қўйлардан жун олишни кўпайтирамиз, жун қирқишни нобудгарчиликсиз ўтказамиз ва ҳар бир қўйдан 4 килограмм жун қирқиб оламиз. Давлатга 1217 тонна жун ва 144 мингта қоракўл тери сотамиз, биринчи сортли териларни 90 процентга етказамиз.

Биз республиканинг барча қўйбоқарларини жонажон партиямизнинг ғамхўрлигига иш билан жавоб қайтаришга, барча хўжаликлар, фермалар, чўпонлар бригадаларини ... туёғини анча кўпайтиришга ... чақирамиз.

Нурота районидаги ... ишлаётган ... социалистик мажбуриятларни бажаришга ... бутун кучи, тажриба ва билимларини ... сарфлайдилар ... ҳиссани қўшадилар.

Ушбу мажбуриятлар Нурота районидаги қоракўлчиларнинг йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинди.

Чуст районидаги Навоий номли колхознинг Хайрулла Ҳайдаров бошлиқ механизаторлар бригадаси аъзолари областда биринчилар қаторида ерга барака уруғи экишди.

Суратда: бригада бошлиғи Қ. Ҳайдаров ва бригада ветерани У. Расулов ўртоқлар уруғлик чигитнинг сифатини кўздан кечиришмоқда.

Х. Ҳайдаров фотоси, (ЎзТАГ).

ЎҚИШНИ ТУГАЛЛАШ АРАФАСИДА

ЎҚИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 14 март (ТАСС). Космонавтлар Юрий Романенко билан Георгий Гречконинг узоқ давом этган орбитал учиши тугай деб қолди.

«Салют-6» — «Союз-27» илмий-тадқиқот космик комплексининг экипажи планлаштириб қўйилган тадқиқотлар ва экспериментлар программасининг катта қисмини бажариб бўлди.

Бугун космонавтлар «Салют-6» станциясини автомат режимда учишга ва «Союз-27» кемасини ерга қайтариб туширишга тайёрлаш ишларини давом эттирдилар. Кун программасида комплекс тенгламасида жисмоний машқ қилиш, «чиқиб» ва ... кемаси ...

... ҳоналарнинг йиғиштирилиши, комплекс ... иштирокчилари ... техникавий хужжатлар билан ишлаш планлаштирилган эди.

Атроф муҳитни ўрганиш программасига доир тадқиқотлар ҳам давом эттирилди. Космонавтлар Совет Иттифоқи территориясини фотосуратга олдилар. Жумладан, орбитал станция экипажи Байкал—Амур магистрали районини телескопик фотоаппарат билан ... суратга олди.

Экипаж берган маълумотларга ва телеметрия ахборотларига қараганда, «Салют-6» — «Союз-27» орбитал комплексининг бортидаги системалар нормал ишлаб турибди. Романенко ва Гречко ўртоқлар ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

РСФСР ВА ЛИТВА ССР ОЛИЙ СОВЕТЛАРИ ПРЕЗИДИУМЛАРИНИНГ МАЖЛИСЛАРИ

14 март куни РСФСР ва Литва ССР Олий Советлари Президиумларининг бўлиб ўтган мажлисларида шу республикалар Конституцияларининг лойиҳалари ҳақидаги масалалар кўриб чиқилди. РСФСР Олий Совети Президиумининг мажлисида Конституциялар (Асосий Қонунлар) лойиҳаларини тайёрлаш комиссиялари раисининг маърузаси тингланди. ... — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев ва Литва ССР Олий Совети Конституцияси лойиҳасини тайёрлаш комиссиясининг раиси — Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. П. Гришкявичус доклад қилдилар.

РСФСР ва Литва ССР Олий Советлари Президиумлари ... комиссиялар тақдим этган лойиҳаларни ... маъқулладилар ... ва уларни республикаларнинг Олий Советлари муҳокамасига қўйдилар.

... Литва ССР Олий Советининг ... лойиҳаларини кўриб чиқиб, ... мажлисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари А. П. Кириленко иштирок этди. (ТАСС).

КРЕМЛДА МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 14 март куни Кремлда таниқли ҳарбий бошлиқлар, партия ва совет ходимларига Ватаннинг юксак мукофотларини топширди.

Мукофотларни топширишда ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Яқинда мамлакатимиз ... Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 60 йиллигини ... нишонлади ...

... Сизлар, азиз ўртоқлар, Совет ... ҳарбий ... Улуғ Ватан уруши ...

Ўртоқ Л. И. Брежнев ... Совет Иттифоқи Маршали ... армия генерали И. Г. Павловскийга, Совет Иттифоқи Маршали В. И. Чуйковга Ленин орденларини топширди.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Новиков Ленин ордени билан ... тақдирланди.

КПСС Марказий ревизия комиссиясининг раиси Г. Ф. Сизов Ленин ордени ...

С. Л. Соколовга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилганлиги тўғрисидаги СССР Олий Совети Президиуми Фармони ...

Мукофотланганлар ўз меҳнатлари учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига ... миннатдорчилик изҳор этдилар ...

... (ТАСС).

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

АНДИЖОН, 14 март (ЎзТАГ). Андижон областида 1977 йилги Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиблари ... Андижон области меҳнаткашларига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ... топширилди ...

... ўртоқ Л. И. Брежнев номига ... мактуб қабул қилинди.

Шавкатли меҳнат учун мукофот

АНДИЖОН, 14 март (ЎзТАГ). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бугун бу ерда Ленин орденлари ва «Правда Востока» ... топширди ...

... (ЎзТАГ).

ҚОТИЛЛИККА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАСИН!

АҚШ маъмурларининг неграр граждангшларни ... Америка ... Жон Харрисон ...

Мен ... 10 фарзандим бор ...

...

Зарифа САИДОВА,
Тошкентдаги Ба... номли ... фабрикасининг каштачиси, Қаҳрамон она.

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР

Шоди НУРУЛЛАЕВ — Бухоро области сугорма системалари бошқармасига қарашли Хархур гидроузели бригадири.

Туржон САРИЕВ — Қорақалпоғистон АССР Шуманай районидаги «Шуманай» совхоз-техникуми бригадири.

Ўктамбой СОҲИБОВ — Андижон области Избоскан районидаги «Партия XX съезди» колхози бригадири.

Худоёр СУЛАЙМОНОВ — Бухоро области Жондор районидаги «Москва» колхози бригадири.

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ПАХТАПАРВАР

Одамни меҳнат улуғлайди, меҳнат унга обрў-эътибор шон-шуҳрат келтиради, эл-юртга танитади. Таласвой Ғазатов ҳам бахтини меҳнатдан топди. У аввал оддий колхозчи бўлиб ишлади. Ақл-идрокли, тиришқоқ ва ҳаракатчан Таласвой ўзидан катталарнинг иш тутишига, кўпчиликни қай йўсинда бошқаришига, пахта етиштириш, мўл ҳосил олиш учун курашни ташкил этишига разм солди. Кекса деҳқонларнинг тажрибасини ўрганди. Айни вақтда ўзига топширилган ишни кўнгилдагидек бажариш учун интилди. Ёш деҳқоннинг тиришқоқлиги, ишнинг кўзини билиши, жойи келганда ташкилотчилик кўрсатиши колхоз раҳбарларининг назаридан четда қолмади. У аввал звенога, 1940 йилнинг бошида эса бригадага бошлиқ қилиб тайинланди.

Энди йигирма олти баҳорни кўрган пахтакор тез орада нималарга қодир эканлигини кўрсатди. У ерга ер қўшди, пахта майдонини бригада территориясидаги ташландиқ, партов ерлар ҳисобига кенгайтирди. Ишчи кучи, техника ва ўғитлардан самарали фойдаланиш, агротехника тадбирларини ўз вақтида сифатли амалга ошириш режаларини белгилади. Бригада аъзолари эса бир ёқадан бош чиқариб ишлашди. Бригадада ҳосилдорлик муттасил ошиб борди. Илгари гектаридан 10-12 центнердан ҳосил олиниб келган ерларда аввал ҳосилдорлик 20-25 центнерга, 1963 йилга келиб эса 35 центнерга етди. Бу ўша даврда жуда юқори кўрсаткич ҳисобланарди.

Интилганга толе ёр деганларидек, Таласвой Ғазатов ва бригада аъзоларининг меҳнати, пахтачиликни юксалтириш, пахта етиштиришни кўпайтириш учун олиб борган кураши ана шундай яхши натижа бера бошлади. Моҳир пахтакор, мўл ҳосил устаси Т. Ғазатовнинг меҳнати муносиб баҳоланди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан унга «Республикада хизмат кўрсатган пахтакор» деган фахрий унвон берилди.

Бригада коллективи ернинг унумдорлигини ошириш ва унинг ҳар гектаридан янада кўпроқ пахта олиш чораларини кўрди. Пахта-беда алмашлаб экишни, комплекс механизацияни дадил жорий этди. Машина теримини кенг йўлга қўйди. Деҳқончилик маданиятини кўтарди. Далаларда янада яхшироқ ва сифатлироқ меҳнат қилди. Шу туфайли бригадада етиштирилган пахтанинг миқдори борган сари кўпайди. 1972 йили ҳосилдорлик 42 центнерга. 1973 йили эса 43 центнерга етди. Бу фақат колхоздагина эмас, балки районда ҳам юқори кўрсаткич эди. Эришилган бу улкан муваффақият бригада аъзоларига жуда катта қувонч бағишлади.

Бригада коллективи тўққизинчи беш йилликни жуда яхши натижалар билан якунлади. Давлатга планда белгиланганидан икки баравар кўп пахта етказиб берилди. Ўнинчи беш йилликнинг тўнғич босқичида, хусусан ўтган йили бригада деҳқонлари олға томон яна каттароқ қадам қўйдилар. 102 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 28,5 центнер ўрнига 50 центнердан пахта олинди. Ялпи ҳосилнинг 93 проценти машиналар билан терилди.

Меҳнат қилсанг етарсан муродга, дейди халқимиз. Таласвой Ғазатов узоқ йиллар давомида фидокорлик билан ишлади, бутун куч-қувватини, билими ва тажрибасини пахтачиликни юксалтириш, пахта етиштиришни кўпайтириш каби олижаноб ишга бағишлади. Буни эътиборга олиб ва 1977 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштиришни таъминлаганлиги учун СССР Олий Совети Президиуми яқинда республикамизнинг бир қатор илғор пахтакорлари қатори Таласвой Ғазатовга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берди. Унинг кўксини безаб турган Ленин, Меҳнат Қизил Байроқ ва «Ҳурмат Белгиси» орденлари қаторига яна бир Ленин ордени ҳамда «Ўроқ ва Болға» олтин медали қўшилди. СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг дирекцияси эса пахтадан мўл ҳосил етиштиришда эришган муваффақиятлари учун Т. Ғазатовни яна бир олтин медал ва «Москвич» автомашинаси билан мукофотлади.

Юксак мукофот билан Таласвой Ғазатовни ҳамқишлоқлари, Оққўрғон районининг бутун меҳнат аҳли чин кўнгилдан табрикламоқда. Ўзига билдирилган юксак ишонч, берилган олий мукофотдан бу ажойиб деҳқон ва уста пахтакорнинг боши кўкка етди, дили бир олам қувончга тўлди. У гўё янги қанот ҳосил қилиб, жуда юксак марраларни эгаллашга чоғланди, Таласвой ака мукофотга жавобан бу йил ҳар гектар ердан 55 центнердан ҳосил олиш ҳақида сўз берди. Бу ҳақиқий пахтапарвар деҳқоннинг қалб сўзидир.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Тошкент область мухбири.

ДЕҲҚОН ШУҲРАТИ

Гулистон районидаги «Ўзбекистон» колхозининг донгдор бригада бошлиғи Мирзамиддин Исоқулов кўпдан бери номи тилга тушган азамат деҳқонларнинг бири. Янги қаҳрамоннинг Мирзачўл қўйнидаги босиб ўтган катта ҳаёт ва кураш йўли кўпчиликка намуна бўла олади.

Гулистон райони, шу жумладан Сирдарё соҳилига жойлашган «Ўзбекистон» колхозининг ажойиб боғлари, серфайз, серҳосил пахтазорларини ҳақиқий бўстон деб атаса арзийди. Бироқ, атиги бундан 25-30 йил илгари бу ерлар бутунлай бошқача эди. «Ўзбекистон» колхозидан чиққан биринчи қаҳрамон Мирзамиддин ака ўзи дастлабки иш бошлаган ўша йилларни айниқса яхши эслайди.

— Биз Форишдан 50-йили эрта баҳорда 80 оила кўчиб келган эдик, — хотирлайди у. — Лекин орадан бир йил ўтар-ўтмай орқасига қайтиб кетганлар ҳам бўлди. Негаки, чўл шароити оғир эди, олдинда бизни мардона беллашувлар кутарди. Оғир курашларга бардош бериш эса ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди.

Қаҳрамон ҳақ гапни айтди. Кимлардир чўлга молдунё, кимлардир эса енгил шуҳрат дардида келадилар. Аммо бундай кишилар учун чўл қучоғи торлик қилади. Чўл ҳақиқий жонкуяр ўғлонларни севади. Ҳалол, фидокорона меҳнат билан унинг бағрини обод қилиш учун келган марди-майдонлар чўлдаги энг ардоқли, энг қадрли кишилардир. Мирзамиддин Исоқуловлар оиласи эндигина оёққа туриб, бўз ерда қулоч ёзиб, томир отиб келаётган хўжаликнинг тўқай зонасига жойлашдилар.

— Ўша йили дарё бўйида, қамишдан ясалган капаларда яшаб чўл билан олишдик, — дейди у. — Колхозимизнинг тўқай зонасида 30 гектарлик экин экиладиган ери бор эди. Биз ўша йили бор кучимизни ишга солиб, 110 гектар янги ер ўзлаштирдик. Экинзорларни кенгайтирдик ва ерга ишловни кучайтирдик.

Улар Мирзачўлга кўчиб келганларидан сўнг орадан бир йил ўтгач, ёш коммунист, ғайратли деҳқон Мирзамиддин Исоқуловни колхознинг энг оғир ва қолоқ участкасига бригада бошлиғи қилиб тайинлашди.

Ўша йили ҳар гектар ердан пландаги 12 ўрнига 16 центнердан ошириб пахта ҳосили олинди. Мана, орадан 28 йил вақт ўтди. Ажойиб деҳқон Мирзамиддин ака ўзига билдирилган катта ишончни шараф билан оқлаб келмоқда. У ҳамон ўша бригада бошлиғи, колхоздагина эмас, балки районда ҳам кўпчиликка танилган машҳур пахтакор.

— Деярли ўн йилдан бери бригадамизда ҳосилдорлик 33-35 центнердан кам бўлган эмас,— сўзини давом эттирди Мирзамиддин ака фахр билан. — Ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили ҳисобланган ўтган юбилей йилида эса ҳар қачонгидан ҳам катта ютуқларга эришдик. 140 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 30 ўрнига 38,8 центнердан ҳосил олдик. Натижада социалистик мажбурият ҳам ортиғи билан адо этилди. Ялпи ҳосилнинг 85 проценти техника ёрдамида йиғиштириб олинди.

Донгдор пахтакор ўз бригадасининг жонкуярлари: механизатор Абдулаҳад Аллаёров, сувчилардан Сайдулла Холбоев, Машраб Мақсудов, Ислом Ҳамроев ва бошқаларнинг номларини ҳурмат билан тилга олади. Ҳосилдорлик бригадада йилдан йил ортиб бораётган экан, бу, аввало коллективдаги 16 нафар азаматнинг қаҳрамонона меҳнати самарасидир, дейди у.

Мирзамиддин Исоқуловга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонининг берилиши бутун бригада ва колхоз аъзоларини, бутун район меҳнаткашларини янги зафарларга илҳомлантириб юборди. Улар бу юксак мукофотни бутун район ва хўжалик меҳнат аҳлининг пахтачиликни юксалтириш соҳасида эришиб келаётган ютуқларига берилган юксак баҳо, деб қарамоқдалар. Бунга жавобан беш йилликнинг учинчи йилида янада фидокорона меҳнат қилишга сўз бермоқдалар. Бу йил Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мирзамиддин Исоқулов бош бўлган бригада коллективи ҳосилдорликни гектар бошига 50 центнерданга етказишга. «Ўзбекистон» колхозининг меҳнат аҳли эса 1650 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 30 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилдилар. Шу кеча-кундузда ана шу мақсад йўлида фидокорона кураш олиб борилаётир.

А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИНГ МУҲИМ ЗВЕНОСИ

РАДИОЭШИТТИРИШЛАР ТАЪСИРЧАН БЎЛСИН

Ҳозирги кунда республикада қишлоқ ҳаётини ёритиб турган 125 та район ва 4 та шаҳар радиоредакциялари иш олиб бормоқда. Улар партия комитетлари раҳбарлигида КПСС XXV съезди қарорларини кенг пропаганда қилмоқдалар, оммани ўнинчи беш йиллик вазифаларини бажаришга даъват этмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети ҳузурида маҳаллий радиога раҳбарлик қиладиган бошқарма тузилгач, жойларда маҳаллий радиоэшиттиришларни яхшилаш, уларнинг моддий-техника таъминотини мустаҳкамлаш борасида бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Бошқарма ходимлари район партия комитетлари пропаганда ва агитация бўлимлари, область радиокомитетлари ҳамда республика Алоқа министрлигининг жойлардаги органлари билан район радиоредакцияларига эшиттиришларни ташкил қилишда методик ҳамда техникавий ёрдам бериб турибдилар, биргаликда мухбирлар ва жамоатчи активлар ҳаракатини кучайтирадиган, хатлар билан ишлашни яхшилайдиган тадбирларни амалга оширмоқдалар. Радио тингловчилар билан учрашувлар ўтказаётирлар Уларнинг эшиттиришлар ҳақидаги фикр ва мулоҳазалари ҳисобга олингани ҳолда район ахборотининг ширали, таъсирчан, оператив ва сафарбар этувчи кучга эга бўлишига ҳаракат қилмоқдалар.

Қорақалпоғистон Автоном Республикасида 1976 йилгача район эшиттиришларига унчалик эътибор берилмасди. Ҳозирда 14 райондан 12 тасида маҳаллий радиоредакциялар ташкил қилинди. Район партия комитетлари маҳаллий эшиттиришларнинг таъсирчанлигини оширишга кун сайин эътибор берадиган бўлиб қолдилар. Область партия комитети радиога раҳбарликни тубдан яхшилади.

Самарқанд областида Оқдарё, Пахтачи, Самарқанд ва Булунғур районларини ҳисобга олмаганда, қолган ҳамма ерда маҳаллий эшиттиришлар равон йўлга тушиб олди. Фақат ўтган йилнинг ўзида Самарқанд область партия комитети бюроси район радиолари ишига тааллуқли масалаларни икки марта муҳокама қилди. Шунга қарамай, юқорида айтилган районларда деярли ўзгариш бўлмаяпти. Бу районларда радиоредакциялар ишини ҳозирги талаблар даражасига кўтариш ҳақидаги бир қатор кўрсатмалар бажарилмаяпти.

Халқ депутатлари Самарқанд район Совети ижроия комитети (раиси ўртоқ М. Шодиева) кўп йиллардан бери студияга яроғлиқ бино ажратмай келади. Эшиттиришлар район маркази — Улуғбек посёлкасидан эмас, 12 километр наридаги Тойлоқ қишлоғидан олиб борилади. Натижада район ахборотини Улуғбек посёлкаси ва райондаги 12 хўжалик эшитмайди. Оқдарёда эса, редакция ҳамон биносиз, студия йўқ. Район партия комитетининг секретари ўртоқ О. Ғайбуллаев район ахборот органининг оғир аҳволдалигини билади. Аммо, ҳанўз тегишли ёрдам кўрсатилмаётир. Ваъдалар ваъдалигича қолиб кетмоқда. Нурота. Пахтачи ва Булунғур районларида ҳам эшиттиришларни нормал уюштиришда ва яхши ахборотлар бериб туришда маълум қийинчиликлар давом этмоқда.

Маълумки, радиоредакциялар жамоатчилик асосида ишлайдиган коллектив органдир. Редакциялар ишида бу қоидага пухта амал қилиб келинмоқда. Ҳозирги вақтда район радиоларининг партия комитетлари тасдиқлаган 750 редакцион коллегия аъзолари, 414 штатсиз бўлимлари, 898 жойда мухбирлар постлари ва жамоат асосида ишлайдиган 221 диктори бор.

Бу ютуқларга қандай қилиб эришилди? Дастлаб шуни айтиш керакки, кўпгина район партия комитетлари радио учун журналист кадрлар танлаш, уларга тегишли иш шароити яратиб беришга эътиборни анча кучайтирдилар. Редакторлар составн олий маълумотли, тажрибали ва талантли журналистлар ҳисобига мустаҳкамланди. Шундай тажрибали журналистлардан старший редакторлар — Носиржон Жўрабоев, Амирулло Абдуллаев, Орзи Рўзиев Муҳаммаджон Турғунов, Ғуломжон Бурхонов, Қурбонбой Қулимов, Саъдулла Аббосов ўртоқлар бошқариб турган Наманган, Бухоро, Самарқанд, Андижон, Фарғона, Хоразм ва Қорақалпоғистон АССРдаги район редакциялари самарали ишлаб турибди. Бу областларда мухбирлар ҳаракати ва хатлардан фойдаланиш яхши йўлга қўйилган.

1973 йил 4 июнда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети ҳамда Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги тасдиқлаган «Район радиоэшиттириш редакциялари тўғрисида Низом»да область алоқа бошқармалари ва район алоқа бўлимлари зиммасига масъулиятли вазифалар юклатилган эди. Алоқа органлари район редакцияларини техника воситалари, чунончи, магнитофон, микрофон, магнит ленталари ва бошқа эшиттириш-техника воситалари билан таъминлашлари лозим эди. Бундан ташқари улар район эшиттиришларини барча қишлоқлар, колхозлар ва совхозларда яшовчи аҳоли эшитадиган бўлишини таъминлашлари керак эди.

Шуни айтиш керакки, алоқачилар бу вазифани юзаки бажаришмоқда. Алоқа идораларининг айби билан республикада 29 район дурустроқ жиҳозланган студияга ва сифатли эшиттириш воситаларига эга ҳам эмас. Косонсой, Зомин, Мирзачўл, Вобкент, Термиз, Шўрчи, Хива, Оқолтин, Чироқчи, Деҳқонобод, Қамаши, Шуманай Қўнғирот ва Калинин районларидаги аҳвол ғоят ачинарлидир.

Хива — Хоразм областида етакчи пахтакор район. Бундан ташқари Хива — қадимий ёдгорликлар, тарихий обидалар шаҳри. Кейинги йилларда Хива жаҳонга танилди. Бу шаҳарга йилига минг-минглаб туристлар келиб кетмоқдалар. Район радиосида эса Хивада бўлаётган ўзгаришлар ва янгиликлар мунтазам ёритилмоқда. Аммо, эшиттиришлар қийин шароитларда район тўлқинига чиқарилмоқда. Радиоредакция ҳозир ҳам биносиз. Студия номигагина бор. У катта йўл ёқасида, алоқа узелининг қоровулхонасида. Диктор овозига кўча шовқини қўшилиб кетаверади.

Хивадаги каби аҳвол Хоразмнинг бошқа кўпгина районларига ҳам тааллуқлидир. Кейинги олинган маълумотларга қараганда областда 6 район радиоредакцияси кабинетга эга эмас. 9 райондан 6 таси магнитофонсиз, 5 районда ёзув машинкаси йўқ, 4 район студияга эга эмас. Буларнинг ҳаммаси район алоқа бўлимларининг бошлиқлари Ж. Сотликов, Р. Юсупов, С. Машарипов ва А. Салаев ўртоқлар маҳаллий эшиттиришлар сифати билан қизиқмаётганликларини кўрсатиб турибди.

Ўйлаймизки, район партия комитетлари КПСС XXV съезди қарорларини пропаганда қилиш ва амалга оширишда радионинг ролини муносиб баҳолайдилар. Шундагина район радиосининг мухбирлари ва жамоатчи активлари меҳнаткашларни иқтисодий ва маданий қурилиш планларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этишда, оммани коммунистик руҳда тарбиялашда партия ташкилотларининг яқин ёрдамчилари вазифасини муносиб равишда бажарадилар.

А. ЛУТФУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон радиосининг маҳаллий эшиттиришлар редакцияси ходими.

ХАЛҚАРО ВОҚЕАЛАР

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

СОЦИАЛИЗМ МЕРИДИАНЛАРИДА

ПХР

● **«ЭНГ ТОЗА ЭЛЕКТРОСТАНЦИЯ»**

Варшавадан жануброқдаги Козеницкая пушча чеккасида, Висла соҳилида Халқ Польшасида энг катта иссиқлик электростанцияларидан бири қад кўтармоқда. Қуввати 1 миллион 600 минг киловаттга етказилган станция қурилишида ҳозирги вақтда энг асосий эътибор ҳар бири 500 минг киловатт қувватга эга бўлган иккита янги турбоагрегатларни монтаж қилишга қаратилган. Бу агрегатларни Совет Иттифоқи етказиб берди.

ПВИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич янги қурилишда бўлди. Бинокорлар Польшада «энг тоза электростанция» — «Козеница» қандай қурилаётганлиги тўғрисида ҳукумат бошлигига фахрланиб гапирдилар. Бу ерда атроф муҳитнинг ифлосланиш хавфи тугатилган. Атмосферага чиқадиган моддаларнинг 99 проценти кучли электрофильтрлар воситаси билан ушлаб қолинади. Станция ёнида қурилган завод шу чиқиндининг 30 процентини қайта ишлаб бинокорлик материалига айлантиради.

ЧССР

● **«ШКОДА»ГА ОҚ ЙЎЛ!**

Чехословакиянинг Остров-Огржа шаҳридаги машинасозлик заводи коллективи «Шкода» троллейбусларининг дастлабки туркумини шу йил СССРга юборишга тайёрлаб қўйди. Бу йил Совет Иттифоқига ҳаммаси бўлиб 220 та троллейбус юборилади. Бу эса заводда ишлаб чиқарилган троллейбусларнинг қарийб учдан икки қисмини ташкил қилади.

Чехословакия СССРдан бошқа давлатларга ҳам троллейбуслар етказиб бермоқда. Завод ташкил топганидан бери ўтган салкам 20 йил мобайнида Европадаги Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган барча мамлакатларга, шунингдек Ҳиндистон ва Норвегияга ҳам троллейбуслар юбормоқда.

ЛХДР

● **ҚЎРИҚ ЕРЛАР ЎЗЛАШТИРИЛМОҚДА**

Лаос Халқ Демократик Республикасида қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳаракати оммавий тус олмоқда.

Халқ революцион партиясининг республикада ғалла майдонларини анча кенгайтириш тўғрисидаги чақириғига жавобан ҳар бир вилоятда қўриқ ерларни очиш учун механизациялашган отрядлар тузилди. Шу отрядлардан бири «Беларусь-МТЗ-50» маркали 10 трактор Вьентьян яқинидаги Тулахом районида янги ерларни ҳайдамоқда.

Бўз ерларни ўзлаштириш билан шуғулланаётган деҳқонларга халқ озодлик армияси жангчилари, ишчилар, хизматчилар, студентлар ёрдам бермоқдалар.

ШАРҲЛОВЧИ МИНБАРИ

ИТАЛИЯ КОММУНИСТЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Италия Коммунистик партияси бошқа сиёсий партиялар қаторида давлат ишларига раҳбарлик қилиш ҳуқуқига эга бўлиб, катта муваффақиятга эришди. 1947 йилдан буён биринчи марта ИКП Христиан-демократик партия, Республикачилар партияси, Социал-демократик ва социалистик партия билан бирга парламент коалицияси составига кирди. 1947 йилда Вашингтоннинг кўрсатмасига биноан коммунистлар Италия ҳукуматидан чиқариб юборилганди.

Мамлакатни бошқариш ҳуқуқи христиан-демократлар қўлига ўтганига 30 йилдан ошди. Улар ўз хоҳишларига кўра дам якка партиявий кабинет, дам коалицион кабинет тузиб келдилар ва бу кабинетлар шуларга мувофиқ марказчилар ҳукумати, ўнг марказчилар ёки сўл марказчилар ҳукумати, деб аталди. Лекин состави ва номи қанчалик хилма-хил бўлмасин, шу ҳукуматларнинг ҳаммаси ҳамиша йирик капитал манфаатларига мос тушадиган сиёсатни ўтказиб келди: ва айни маҳалда меҳнаткаш омманинг асосий талабларини назар-писанд қилмади.

Чуқур иқтисодий кризис ва Христиан-демократик партия ўнг раҳбарларининг секин-аста ўзларини фош қилиб қўйганликлари Италияда сиёсий беқарорликни келтириб чиқарди. Шундан сўнг, ашаддий реакцион янги фашист унсурлар бош кўтарди; террор мамлакат ҳаётининг доимий омили бўлиб қолди. Февраль ойининг ўзидагина 276 террорчилик ҳаракати қайд этилдики, асосан прогрессив ташкилотларнинг вакиллари буларнинг қурбонлари бўлди. Миланда чиқадиган мўътабар «Коррьере делла сера» газетасининг ёзишича, «ой сайин Италия тобора бошқариб бўлмайдиган давлатга айланмоқда».

Ҳамманинг эътироф қилиб айтишича, кўп миллионли ишчилар синфи ва аҳолининг бошқа меҳнаткаш табақалари мададига суянган коммунистик партия анархия ва парокандалик сари шу жилишни тўхтатишга қодир бирдан-бир кучдир. Ўтган йилнинг июлидаёқ коммунистлар тангликни енгиш йўллари тўғрисида мамлакатдаги ҳамма асосий партиялар, шу жумладан Христиан-демократик партия вакиллари билан битим имзоладилар. Эндиликда ана шу ҳужжатни имзолаган кўпчилик партияларнинг фикрича, битимнинг ҳамма қатнашчилари кирадиган ҳукумат тузиб, олға янги қадам ташлаш лозим.

Христиан-демократлар масалани шу тахлитда ҳал этишдан қатъиян бўйин товладилар, лекин озчилик бўлиб қолгач, Ж. Андреоттининг яна партиявий кабинети истеъфога чиқиб кетишга мажбур бўлди ва мамлакат қарийб икки ой мобайнида ҳукуматсиз қолди. Энди бўлса муросасозлик йўлига ўтилди: ХДПга якка партиявий кабинет тузиш имконини берилдию, лекин унинг фаолиятини парламент орқали назорат қилиб турадиган коалиция составини унга ИКПни ҳам қўшиш ҳисобига кенгайтиришга қарор қилинди.

Янги битим чекланган характерда бўлиб, шу йилнинг охирига мўлжалланган навбатдаги президент сайловига қадар амалда бўлади. Шунга қарамай, бунинг сиёсий аҳамияти ниҳоятда катта, чунки ўнг партиялар 30 йилдан бери коммунистларни чиқазмай ушлаб туришга уринган геттонинг «девори» энди йиқитилди.

А. КРАСИКОВ.

СССР корхоналари билан ГФР фирмалари ўртасида ўзаро манфаатли амалий ҳамкорликлар ўрнатилган. Суратда: «Вальдрих Зиген» фирмасининг мутахассислари «Ленинград металл заводи» бирлашмасида программавий бошқариладиган токарлик станогини созламоқдалар.

И. Сабадаш фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Ж. Каллагэннинг визити

Англия Бош министри Ж. Каллагэннинг Боннга қилган визити тамом бўлди. ДПА агентлигининг билдиришича, Ж. Каллагэн ГФР канцлери Г. Шмидт билан учрашган ва бир неча соат мобайнида у билан музокаралар олиб борган. Визитнинг натижалари тўғрисида ҳеч қандай ахборот ва баёнот эълон қилинмади.

Англия ва ГФР ҳукуматларининг бошлиқлари Европа ҳамжамиятлари кенгашининг 6-7 июлда Гамбургда ўтказилиши мўлжалланган сессиясига ва энг йирик капиталистик мамлакат раҳбарларининг иқтисодий масалалар юзасидан июль ойининг ўрталарида Боннда ўтказилиши лозим бўлган янги кенгашига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳам муҳокама қилдилар.

ЯРМАРКАДА СОВЕТ ИТТИФОҚИ КУНИ

Миср пойтахтида давом этаётган анъанавий халқаро ярмаркада Совет Иттифоқи миллий куни нишонланди.

Совет павильонини лиқ тўлдирган сон-саноқсиз томошабинлар СССР ташқи савдо бирлашмалари юборган маҳсулот намуналари билан ғоят қизиқиб танишдилар. Экспонатлар орасида Совет Иттифоқи жаҳондаги ўнлаб мамлакатларга етказиб бераётган замонавий станоклар ва медицина асбоб-ускуналари, радио ва фотоаппаратлар, химия ва ёғочсозлик саноати маҳсулотлари бор.

Анъанага кўра, совет павильонида ҳар йили иттифоқдош Совет республикаларидан бири ўзининг алоҳида экспозициясини намойиш қилади. Бу йил томошабинлар Ўзбекистон меҳнаткашларининг эришган муваффақиятлари билан танишиш имкониятига эга бўлдилар. Ўзбекистон стендида республиканинг машҳур пахтаси, виноси намуналарини, халқаро миқёсда кенг манзур бўлган машина ва ускуналарининг энг замонавий турларини кўриш мумкин.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

⊙ **ВАРШАВА.** ПХРдаги халқ хўжалиги учун малакали ишчи кадрлар тайёрлаётган ҳунар-техника билим юртларида ўқитишни янги программалари жорий этилмоқда. Бу программаларда янада кенгроқ профилдаги мутахассислар тайёрлаш кўзда тутилади. Илгари, масалан, билим юртлари тор ихтисослаштирилган беш программа асосида слесарлар тайёрлар эди. Ҳозир эса бу билим юртларида кенг назарий билимлар ва катта техникавий маълумот берадиган битта универсал программа асосида машғулотлар олиб борилади.

Ўқувчиларни ихтисослаштириш сўнгги синфда бошланади. Ўқувчилар ўша пайтда кўпгина машғулотларни бевосита корхоналарда ўтказиб, иш жойларида ўз вазифаларини ўзлаштириб оладилар.

⊙ **РИМ.** Сицилия оролидаги Палермо шаҳрида Италия Коммунистик партиясининг асосчиларидан бири бўлган Антонио Грамши институтининг филиали очилди. Шу муносабат билан шаҳарда мамлакатда ишчилар ва кооператив ҳаракат проблемалари юзасидан конференциялар ўтказилмоқда.

⊙ **МАДРИД.** Мамлакатнинг турли вилоятларида забастовкалар давом этмоқда. Бу забастовкаларнинг қатнашчилари ўз моддий аҳволининг яхшиланишига ва иш вақтининг қисқартирилишига эришишга ҳаракат қилмоқдалар. Кемасозлик корхоналари ишчи ва хизматчиларининг умумий стачкасида саксон мингдан кўпроқ киши қатнашмоқда. Ана шу стачка натижасида Кадис, Севилье, Бильбао, Виго, Барселона, Валенсия, Хихон ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидаги кемасозлик корхоналарининг иши батамом тўхтаб қолди.

⊙ **ОММОН.** Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидан бу ерга келаётган хабарларга кўра, Исроилнинг оккупациячи маъмурлари туб араб аҳолисига қарши репрессияларни тўхтатмаяптилар. Исроил маъмурлари Рамаллах атрофидаги бир қанча қишлоқларнинг аҳолиси устидан суд ўтказмоқда. Бу аҳоли ўз оталари ва боболарига мансуб бўлган ерларда уй-жой қурганликлари учун ана шундай таъқиб қилинмоқда.

⊙ **МАПУТУ. ФРЕЛИМО** партияси Марказий Комитетининг кўчма байроқлари планлаштириш масалаларига бағишланган биринчи миллий конференция давомида энг яхши ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришган Мозамбик корхоналарининг намояндаларига топширилди. Пешқадамлар орасида «Петромок» нефтни қайта ишлаш комплекси, «Сифел» пўлат эритиш заводи, марказий темир йўл ва бошқа корхоналар бор.

АФРИКА МУГУЗИДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

Эфиопия қуролли кучлари ва халқ милициясининг отрядлари шарқий ва жанубий фронтларда қарши ҳужумни муваффақиятли ривожлантира бориб, кейинги кунларда Хараргe вилоятида Сегаг, Кебри-Деҳар, Корахе ва Ауаре шаҳарларини озод қилдилар, шунингдек Сидамо вилоятида Боколмайо ва Доло шаҳарларини озод қилиб, жанубий йўналишда Сомали чегарасидан чиқдилар. Эфиопия миллий революцион оператив қўмондонлиги шуни маълум қилди.

Қўмондонлик ахборотида Эфиопия халқ армияси революция ғалабаларини ва мамлакат бирлигини ҳимоя қилишга бел боғлаганлиги таъкидланади.

Эфиопиянинг давлат ва жамоат ташкилотлари Сомали қўшинларидан озод этилган шарқий ва жанубий районларнинг аҳолисига ёрдам бериш борасида кўп иш қилмоқда. Босқинчилар етказган моддий зарар неча юз миллион долларга боради. Ўн минглаб кишилар бошпанасиз, оч-яланғоч қолди.

Эфиопия «Янгиликлар» агентлигининг хабар беришича, ўз жойларига қайтиб келаётган қочоқлар уруғлик, деҳқончилик қуроллари ва бинокорлик материаллари билан таъминланмоқда. Уларга озиқ-овқат, кийим-кечак, болалар учун овқат берилмоқда, бепул медицина ёрдами ва дори-дармон олмоқдалар.

Эфиопиянинг жануби-шарқидаги Бале вилоятида юқори синф ўқувчилари ва студентлардан иборат 2 минг кишилик кўнгиллилар отряди тузилган Улар деҳқонларга ёрдам бериш учун яқинда озод этилган вилоят қишлоқларига жўнаб кетдилар.

Илғорларга дипломлар

Ўзбекистон маданият ва санъат муассасаларининг етти коллективи мамлакатда қишлоқдаги маданий-оталиқ ишлари юзасидан энг яхши коллективлар қаторида тилга олинди. Марғилондаги 3-шаҳар клуби, А. Навоий номли Давлат академик опера ва балет катта театри, Тошкент қўғирчоқ театри, Сурхондарё ўлкашунослик музейи, республика халқ ижодиёти уйи, А. Навоий номли Наманган область музикали драма театри, Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг республика маданий оқартув илмий-методик кабинети СССР Маданият министрлиги, тармоқ касаба союзлари марказий Комитетларининг дипломлари билан мукофотланди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет ва касаба союз органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Қашқадарё область комитети ҳузуридаги партия комиссиясининг раиси Ҳамид Худойназаровни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Редакция почтасидан

Яқинда Хўжайли шаҳрида 140 ўринли болалар боғчаси қуриб, фойдаланишга топширилди. ҚҚАССР матлубот жамиятига қарашли савдо базаси ишчи-хизматчилари фарзандлари учун мўлжалланган бу боғчада барча қулайликлар муҳайё қилинган. Суратларда: (чапдан) медицина ҳамшираси Анор Жолгасова болаларни кўрикдан ўтказмоқда. Тарбиячи Зайнаб Айтназарова эса кичкинтойларда музикага ҳавас уйғотмоқда. Унгдаги суратда бахтиёр жажжи ўғил-қизлар.

Р. Саидов фотолари.

ХАТГА ЭЪТИБОР, ЭЛГА ЭЪТИБОР

ШАРАФЛИ БУРЧ

АРИЗА ВА ШИКОЯТЛАРГА СЕЗГИР БЎЛАЙЛИК

Ҳар куни область, шаҳар ва район партия комитетларига, ижрокомларга, шунингдек, қуйи партия ташкилотларига меҳнаткашлардан турли-туман хат-хабарлар, ариза ва шикоятлар келиб туради. Ана шу хатларда, ариза ва шикоятларда қандай масалалар кўтарилган, қандай талаблар қўйилган? Хат эгалларининг қўлларига қалам олиб, партия ва совет органларига мурожаат қилишга нималар мажбур этган? Масаланинг ана шу томонлари ҳақида чуқур ўйлаш, уларда кўтарилган талаб ва эҳтиёжларни ўз вақтида ҳал этиш йўлида қайғуриш — ҳар бир партия, совет ва хўжалик раҳбарларининг шарафли бурчидир.

Сирдарё областидаги партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ҳамда хўжалик органлари меҳнаткашларнинг хатлари, ариза ва шикоятлари билан ишлаш соҳасида орттирилган кўп йиллик тажрибаларга таянган ҳолда ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Хусусан, ариза ва шикоятларни қараб чиқиш муддатлари анча қисқарди. Ўтган юбилей йилида Сирдарё область партия комитетида меҳнаткашларнинг хатлари билан ишлаш, уларни қабул қилиш борасида ҳар қачонгидан ҳам оперативлик, партиявий сезгирлик ва ғамхўрлик билан иш олиб борилди.

Ўтган йили меҳнаткашлардан жами 443 та хат, ариза ва шикоят олинди. Бу хатларнинг мазмуни қандай? Биз йиллик почтани пухта ўрганиб чиққач, шундай хулосага келдик. Хат авторларининг деярли 29 проценти жойлардаги масъул кадрларнинг ноўрин хатти-ҳаракатлари тўғрисида хабар қиладилар. 74 киши уй-жой, ободончилик масаласида ёрдам сўраган. Хатларнинг қолган қисмида эса ишга жойлашиш, ойлик иш ҳақи, маъмурий органлар фаолиятидаги камчиликлар хусусида гап кетади. Ана шу ариза ва шикоятларнинг асосий қисми ёки 320 таси ижобий ҳал этилди.

Область партия комитети меҳнаткашлардан келаётган хатлар, ариза ва шикоятларда кўтарилган масалаларни ўз вақтида ҳал этиш билан бирга жойлардаги партия, совет, хўжалик органларида бу масалага қандай эътибор берилаётганлигини ҳам қатъий назорат остига олиб бормоқда. Тегишли район ва шаҳар партия комитетларининг, бошланғич партия ташкилотларининг бу борадаги фаолиятини муҳокама этиб, уларга тегишли ёрдамлар кўрсатилмоқда. Масалан, обком бюросида меҳнаткашларнинг хат ва аризалари билан боғлиқ бўлган ўнга яқин масала муҳокама этилди. Шунингдек, обкомнинг секретариатида Ильич ҳамда Ворошилов районлари партия комитетларида меҳнаткашларнинг хатлари билан ишлаш соҳасидаги фаолиятлари муҳокама этилиб, тегишли қарорлар қабул қилинди. Текширишларнинг якунларига оид материаллар асосида ҳар икки районда бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, район ташкилотлари, колхоз-совхозларнинг, саноат ва қурилиш ташкилотлари раҳбарларининг семинар-кенгашлари ўтказилди. Мазкур семинарда қатор ташкилот раҳбарларининг меҳнаткашларнинг хатлари, ариза ва шикоятлари билан ишлаш, гражданларни қабул қилиш соҳасидаги ҳисоботлари эшитилиб, уларга фойдали маслаҳатлар берилди.

Хатлар билан ишлашда Гулистон шаҳар ҳамда Сирдарё район партия комитетлари самарали иш олиб бормоқдалар. Масалан, Гулистон шаҳар партия комитетининг бюросида шаҳар уй-жой бошқармаси ва шаҳар савдо бўлимида хатлар билан ишлаш масаласи кўриб чиқилди. Натижада шаҳар аҳолисидан юқори органларга тушаётган ариза ва шикоятлар сони кескин камайди. Шу ўринда меҳнаткашларнинг хатларини қараб чиқишда сезгирлик ва меҳрибонлик кўрсатаётган корхона ҳамда хўжаликларни алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Ильич районидаги «Правда», Узоқов номли, Гагарин номли, Боёвут районидаги 1-«Боёвут», Сирдарё районидаги «Малик» совхозлари, Ворошилов районидаги «Победа» колхози, Янгиер темир-бетон буюмлари ва конструкциялари комбинати, Ховос локомотив депоси шулар жумласидандир.

Меҳнаткашлар хатлари билан ишлаш серқирра, кўп тармоқли ишдир. Хўш, у ёки бу шикоятнинг келиб чиқишига сабаб нима? Шикоятчининг қўлига қалам олиб, юқори партия, совет ҳамда матбуот органларига арзнома йўллашларига нималар мажбур этмоқда? Масаланинг ана шу томонларини пухта ўрганиб бориш ҳамда тегишли чора-тадбирлар белгилаш, айниқса, муҳим аҳамиятга эга. Область партия комитети шу мақсадда обком аъзолари, халқ депутатлари, район ва область ташкилотлари, прокуратура, суд ҳамда адлия органларининг раҳбарларини тез-тез меҳнат коллективларига бориб, ишчилар, колхозчилар, хизматчилар билан учрашувлар ўтказиш, уларни қизиқтирган мавзуларда лекциялар ўқиш, савол-жавоб кечалари уюштиришларига алоҳида эътибор бермоқда. Биргина ўтган йилнинг ўзида масъул ўртоқлар томонидан меҳнаткашлар ўртасида ҳуқуқшунослик, уй-жой, социал таъминот ва бошқа масалалар бўйича 1669 та лекция ўқилди, кўплаб қизиқарли савол-жавоб кечалари ўтказилди. Шунингдек, «Сирдарё ҳақиқати», «Сырдарьинская правда» область газеталари, область радиоси коллективлари ҳам меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятлари билан ишлаш соҳасида актив иш олиб бормоқдалар. Натижада областимизда ўтган йили юқори органлар ва турли идораларга бораётган ариза ва шикоятлар сони аввалги йилларга нисбатан анча камайди.

Биз КПСС XXV съездининг тарихий қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг меҳнаткашларнинг хатлари, ариза ва шикоятларини қараб чиқиш ҳақидаги муҳим кўрсатмаларига қатъий амал қилган ҳолда ўз фаолиятимизни янада яхшилаймиз ҳамда орттирилган кўп йиллик бой тажрибаларга таянган ҳолда ишимизнинг янги форма ва методларини топиб, улардан самарали фойдаланишга астойдил ҳаракат қиламиз.

Л. ЗАРСКАЯ,
Сирдарё область партия комитети умумий ишлар бўлимининг мудири.

ПИРУ БАДАВЛАТ ЛАРИМИЗ

ОИЛА ҚУВОНЧИ

Она! Бу улуғ зотни ардоқламайдиган, дил тўрида авайлаб, асрамайдиган бирон-бир киши бормикан? Ана шу табаррук зотни ҳар қанча кўкларга кўтариб, тилларда достон қилса арзийди.

Биз тилга олаётган она ҳам ана шундай олижаноб оналардан бири. У ўн фарзанднинг онаси. Қаҳрамон она!

— Ўнта бўлса ўрни бошқа, деганлари тўғри экан, — дейди Сайранхон опа Ҳамдамова.

Сайрамхон опанинг тўнғич фарзанди Ваҳобжон қурувчи. У Ўзбекистон райони Шўрсув посёлкасидаги 146-қурилиш ташкилотида ишлайди. Уйли-жойли. Соҳибжон эса Совет Армияси сафида йигитлик бурчини ўтаяпти. Мавжудахон ўтган йили 10-синфни тамомлаб, ота касби — пахтакорликни ёқтириб, қишлоқда қолди. У ҳозир «Ғанибод» совхозининг «Ленинград» бўлимидаги 2-бригадада меҳнат қиляпти. Маҳбубахон, Тоҳиржон, Фарҳоджон, Ҳусанжон, Зуҳрахонлар «Ғанибод» қишлоқ Советига қарашли С. Айний номли ўрта мактабда аъло баҳолар билан ўқишяпти. Муҳаммадзокир ва Ҳабибулло боғчага қатнайдилар.

— Оиламизнинг бахтиёрлиги совет тузуми туфайлидир. Яқинда умр йўлдошим Қўконбой Ҳамдамов оғир операциядан чиқди, — дейди онахон Унга давлат пенсияси тайинланди. Илгари замонлар бўлганда шундай имкониятларга эга бўлармидик?! Йўқ, албатта!..

Сайрамхон опа ўн фарзандини одобли, ишчан, она-Ватанга садоқатли қилиб тарбиялаш билан бирга ўзи «Ленинград» бўлимидаги 2-бригаданинг илғор ишчиси ҳамдир.

Н. АҲМЕДОВА,
Фарғона области.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

ИШДАН ДАРАК ЙЎҚ

Қишлоқ меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш кун тартибидаги энг муҳим масалалардан бири. Яккабоғ район колхоз ва совхозларида клуб, кутубхоналар бор-у, лекин амалий иш деярли йўқ. Фактларга мурожаат қилайлик: район маданият бўлими ҳисобида тўртта, шаҳар, район маданият уйи, ўнта қишлоқ маданият уйи, тўққизта колхоз клуби, иккита касаба союз клуби бор. Лекциялар ўтказилмайди. Клуб мудирлари иш планига эга эмас. «Қизил юлдуз», «Ленин учқуни», «Коммунизм», «Правда» колхозларида замонавий клублар бор. Бироқ, ишдан дарак йўқ.

Райондаги «Марксизм» колхозида 1200 ўринли ҳашаматли клуб бор. Клуб доим қулф. Натижада биронта ҳам машғулот ўтказилмайди. Клуб ҳузурида 15 кишидан иборат ҳаваскорлик тўгараги ташкил этилган эди. Нима бўлди-ю, колхоз раиси ўзгариши билан тўгараклар ўз-ўзидан тарқалиб кетди. Бу иш колхоз раиси ва партия ташкилотининг эътиборсизлиги натижасида барбод бўлди. Бу масалада музика раҳбари бир неча бор колхоз правлениесига ёрдам сўраб кирди. Илтимос қондирилмади. Раис Ғ. Умаров «Ҳали бунинг вақти эмас, бошимни айлантирманг», — деб жавоб берди. Шундан кейин тўгарак ҳаракатдан тўхтади.

Шуниси ачинарлики, қобилиятли Х. Жавлиева, Менгиш Жўраева, Норбобо Ҳайдаров, Камол Қобилов каби хушовоз ёшларнинг санъатга бўлган ҳаваси сусайиб кетди. Клубда иш бир йилдан буён тўхтаб турибди. Клуб қошида кутубхона ҳам мавжуд. Саломат Менгишова кутубхона мудираси. Бу зиё масканн ўн беш кунда бир марта очилса очилади, бўлмаса йўқ. Янги китоблар олинмаган. Бунинг устига колхозда стадион ҳам йўқ. Колхоз ёшлари бўш вақтларини қандай ўтказишни билмай хуноблар. Тўғри, Яккабоғ районининг кўрки — Калинин номли колхознинг «Гуллола» ансамбли райондагина эмас, ҳатто область ва республикада ўзининг ҳаваскорлик талантини намойиш қилмоқда. Ансамбль қишлоқ ҳаваскорлари республика кўригида биринчи ўринни олди. Ансамбль қатнашчиларидан қирқ нафари лауреат нишонни олишга сазовор бўлди.

«Марксизм», «Қизил юлдуз», «Ленин учқуни», «Правда», «Шарқ юлдузи», «Коммунизм» колхозлари ва «Коммунист» боғдорчилик совхозида ҳам ана шундай ансамбллар ташкил қилиш имкони йўқми? Бунинг учун колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари астойдил бел боғлаб, ишга киришсалар бас. Ўйлаймизки, шундай бўлади.

Ш. МАҲМУДОВ.

ҲАМ ХЎРДАНИ, ҲАМ БУРДАНИ...

ЛУҚМА

Нон — ризқ-рўзимиз. Уни ҳар куни дастурхонимизга қўямиз. Халқимиз энг азиз меҳмонларга нон, туз тутадилар. Шунинг учун ҳам нон ва нон маҳсулотлари ўзининг сифати, салмоғи билан истеъмолчиларга, кенг меҳнаткашларга манзур бўлмоғи лозим.

Гапнинг сирасини айтганда, Наманган нон комбинатида тайёрланаётган маҳсулотлар ҳозирги мунаввар ҳаётимиз талабларига жавоб бермаётир. Хамир яхши қорилмаганидан нонлар яхши пишмаяпти. Вазни кам, стандарт талаблари даражасида эмас. Қўлимиздаги текшириш актлари, харидорлардан тушаётган шикоятлар шундан далолат бериб турибди.

Юқоридаги камчиликларни бартараф этиш, иш жараёнида санитария-гигиена қоидаларининг бузилиши олдини олиш тўғрисида комбинат раҳбарларига тегишли йўл-йўриқлар берилди. Шундан кейин маҳсулот сифатида ўзгариш бўлди. Орадан кўп вақт ўтмасдан яна сифатсиз маҳсулотлар ишлаб чиқарила бошланди. Кейинги вақтда корхонада маҳсулот ишлаб чиқаришда сон кетидан қувиб, сифатга эътибор берилмаётгани, санитария қоидаларига хилоф равишда иш юритилаётганидан ташвишланмай бўладими.

Ачинарлиси шундаки, корхона дарвозасидан киришингиз билан аллақандай қўланса ҳид димоғингизга урилади. Теварак-атроф яхши тозаланмайди. Макарон ва кондитер цехларида, айниқса санитария-гигиена қоидаларига риоя қилинмаётир. Алмисоқдан қолган дастгоҳларнинг иш унуми паст. Ишчилар махсус кийимларсиз меҳнат қиладилар. Текширишда, шунингдек, шаҳардаги 31, 11, 2, 88, 20, 85-нон магазинларига келтириб сотилаётган 1000 граммлик ноннинг оғирлиги 913 грамм, 800 граммлик ноннинг вазни 744, 769 граммдан келди. Ҳам хўрдани, ҳам бурдани уриш деб шунга айтсалар керак-да...

Магазинларда бўлганимизда: сотувчи ҳам олувчи ҳам нон маҳсулотларининг сифатсизлиги ҳақидаги айбларни корхона маъмуриятига (директори Л. Аҳмедов) инженер-техникларга, ишчиларга олиб бориб тақашади. Харидорларнинг эътирозлари тўғрими? Нон тайёрлашдаги прогрессив технология, илғор тажрибалардан оқилона фойдаланмаслик, цехлар, бригадалар ўртасидаги социалистик мусобақа юзаки уюштирилгани ана шундай оқибатларга олиб келмоқда.

Корхона раҳбарлари бу камчиликларнинг туб сабабларини цехлардаги ускуналарнинг эскириб қолганига, эҳтиёт қисмларнинг етишмаслигига тўнкамоқдалар. Худди шундай ночор аҳволни Наманган сут заводи маҳсулотларида ҳам учратиш мумкин. Текшириш вақтида 570 килограмм қаймоқ, 870 килограмм қадоқланган пишлоқ ва бошқа сут маҳсулотлари сифатсизлиги учун брак қилиниб, чегириб ташланди. Завод раҳбарлари (директори С. Бойдадаев) аҳолининг сут-қатиқ маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондиришдек муҳим ишга масъулиятсизлик билан қараб келмоқдалар.

Ҳар икки корхона коллективлари юксак самарадорлик ва сифат учун курашдаги фаолиятларини ҳозирги талаблар даражасида қайта қуриб олишлари керак.

К. БЕРЕСНЕВА,
Наманган область санитария-эпидемиология станцияси бош врачининг ўринбосари.

Ҳ. ПАРПИЕВА,
область стандартлар ва ўлчов асбоблари давлат назорати лабораториясининг старший инженери.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

ФАКТЛАР ТАСДИҚЛАНДИ

«Шоҳанд матлубот жамиятига қарашли магазинларда савдо қонун-қоидалари бузилмоқда. Матлубот жамияти раиси Л. Абдуллаев эса бундай аҳволга панжа орасидан қарамоқда...» (Тўрақўрғонлик бир группа газетхонлар хабаридан).

НАМАНГАН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ: хатдаги фактлар тасдиқланди. Матлубот жамиятига қарашли қатор магазинлар қайта инвентаризация ва ревизия қилинди. Текшириш якунлари область матлубот жамияти правлениесида кўриб чиқилди. Ўз хизмат вазифасига совуққонлик билан қарагани учун Шоҳанд матлубот жамияти правлениеси раиси Л. Абдуллаевга виговор берилди.

КОЛЛЕКТИВДАН УЗР СЎРАДИ

«Советобод районидаги «Улус» совхози 2-бўлими бошқарувчиси Э. Худоёров ишчи-хизматчиларга нисбатан қўпол муомалада бўлаётир...» («Улус» совхози ишчилари йўллаган хатдан).

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ: ҳақиқатан ҳам бўлим бошқарувчиси ишчилар билан муомалада бир неча бор қўполлик қилган. Унинг хулқи 2-бўлим цех партия ташкилоти умумий йиғилишида ва совхоз партия комитетида атрофлича муҳокама қилинди. Совхозда узоқ йил бенуқсон ишлагани ҳамда коллектив ўртасида ўз айбига иқрор бўлиб, кечирим сўрагани учун унга виговор берилиб, бошқа бўлимга ишга ўтказилди.

ЭЪТИРОЗ — ЭЪТИБОРГА ОЛИНДИ

«Коммунизм» колхозининг Киров участкаси йўллари ўнқир-чўнқир, қишда лой, ёзда чанг, электр чироқлари бир кун ёнса, бир кун «дам олади...» (Боёвутлик газетхон Н. Наврўзов хабаридан).

БОЕВУТ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ: «Ўгай участка» сарлавҳали босилмаган танқидий хабарда келтирилган фактлар асосан тўғри. Юқоридаги хат колхозчиларнинг умумий йиғилишида муҳокама қилинди ва Киров участкасини ободонлаштириш юзасидан тегишли қарор қабул қилинди. Участкадаги йўлларни асфальтлаш, телефон ва электр тармоқларини ремонт қилиш ижобий ҳал этилади. Бу борада райижроком тегишли тадбирлар ишлаб чиқди.

ЙЎЛЛАР РЕМОНТ ҚИЛИНАДИ

«Янгикент ва Холдор қишлоқлари «Гулистон» колхози территориясида жойлашган. Иккала қишлоқнинг йўллари ремонтга муҳтож...» (Оқдарёлик И. Муҳаммадиев йўллаган хатдан).

ОҚДАРЁ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ: хатда кўрсатилган фактлар текширишда тасдиқланди. Ушбу масалани кўриб чиқиш учун колхоз партия активи чақирилди. Йиғилишда йўлларни ремонт қилишга кетадиган маблағлар ҳисоблаб чиқилди. Колхоз правлениеси йўллар ремонтига юз минг сўм ажратди. Йўл шу йилнинг ўзида фойдаланишга топширилади.

Савол беринг, жавоб берамиз

ЯНА МЕҲНАТ СТАЖИ ҲАҚИДА

Газетамизнинг ўтган йил 17 октябрь сонида босилган «Меҳнат стажлари ҳақида» сарлавҳали мақола юзасидан редакциямиз газетхонлардан кўплаб хатлар олди. Шу муносабат билан қуйида яна меҳнат стажлари ҳақида фикр юритилади.

«Мен 1941 йил тўққизинчи синфда ўқиётган вақтимда Совет Армияси сафига хизматга чақирилдим. 1951-1952 йиллар ичида колхозда бухгалтер бўлиб ишладим ва ўрта маълумотли бўлдим. Шунган буён узлуксиз мактабда ўқитувчи бўлиб ишлаб келмоқдаман. Менинг ушбу хизмат, меҳнат ва ўқиш фаолиятларимнинг қайси бири педагогик иш стажига ҳисобланади. Агар ҳисобланса, иш ҳақининг кам тўланган фарқларини олишим мумкинми?

Х. АЛИМАТОВ,
Учқўрғон районидаги Э. Тельман номли 8-ўрта мактаб ўқитувчиси».

«Маориф ходимларининг иш ҳақларини ҳисоблаш тартиби ҳақида»ги инструкцияга мувофиқ маориф ходимларининг, жумладан, ўқитувчилар, тарбиячиларнинг Улуғ Ватан уруши даврида СССР Қуролли Кучлари ва партизан отрядлари сафида хизмат қилган вақтлари (1941 йил 22 июндан 1945 йил 9 майгача, башарти Япония милитаризмига қарши урушда ҳам иштирок этган бўлса, 1945 йил 3 сентябргача) ҳеч қандай шартсиз ва чегараланишсиз, яъни, ушбу ходим ҳарбий хизматдан олдин ва кейин педагогик фаолият билан шуғулланганлиги ёки шуғулланмаганлигидан қатъий назар, тарификация учун педагогик иш стажига қўшилади. Тинчлик даврида ҳарбий хизматни ўтаган кишиларга эса юқоридаги имтиёз татбиқ этилмайди. Район халқ маорифи бўлими сизнинг Улуғ Ватан уруши давридаги ҳарбий хизмат вақтингизни педагогик иш стажига ҳисобламай хатога йўл қўйган.

Маориф, олий мактаблар ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг 1967 йил 25 майда «Меҳнат ва иш ҳақлари масалалари бўйича тушунтириш хати ҳақида»ги қарорига асосан, халқ маорифи органлари ходимларига тарификация бўйича иш ҳақи ставкалари ва ойлик иш ҳақлари нотўғри белгиланиб, кейинчалик бу хатолик тузатилган бўлса ва ходим билан маъмурият ўртасида бу ҳақда низолар бўлмаса ҳамда иш ҳақи фонди бўйича имконият туғилса — маъмурият маориф ходимига нотўғри иш ҳақи тўланган ҳамма даври учун иш ҳақининг фарқларини тўлаши мумкин.

«Мен 1951-1952 йилларда ўқитувчи бўлиб ишладим. 1955 йилда ҳарбий хизматдан қайтдим. Сўнг колхозда ишладим ва 1961 йилдан бошлаб педагогика институтида сиртдан ўқиб, уни тамомладим. Шу билан бир вақтда ўқитувчилик ишини ҳам давом эттириб келмоқдаман. Қайси хизмат, иш ва ўқиш даври педагогик иш стажига қўшилади?

А. АСРОРОВ,
Янгиқўрғон районидаги 8-ўрта мактаб ўқитувчиси».

Юқорида келтирилган «Маориф ходимларининг иш ҳақларини ҳисоблаш тартиби ҳақида»ги кўрсатмага мувофиқ, маориф ходими тинчлик даврида ҳарбий хизматни ўташдан олдин ва ҳарбий хизматни ўтагандан кейин ҳам бевосита педагогик фаолият билан шуғулланган бўлсагина ҳарбий хизматда бўлган вақтлар тарификация учун педагогик иш стажига қўшилади. Шунинг учун ҳам Сизнинг Совет Армияси сафида хизмат қилган, шунингдек, колхозчи бўлиб ишлаган вақтларингиз тарификация учун педагогик иш стажига қўшилмайди. Педагогика институтининг сиртқи бўлимида ўқиган вақтингиз ҳам педагогик иш стажини белгилашда роль ўйнамайди.

«Мен 1947 йилдан буён ўқитувчи бўлиб ишлайман. 1967 йилда қишлоқ хўжалик институтини сиртдан тамомладим ва 1967 йилдан 1974 йилгача партия органларининг тавсиясига кўра колхозда участка агрономи бўлиб ишладим. 1974 йилдан бошлаб яна ўқитувчилик касбида ишлаб келмоқдаман. 1967-74 йиллардаги иш даврим педагогик иш стажига қўшиладими?

Ч. ЙУЛДОШЕВ,
Қумқўрғон районидаги Чехов номли ўрта мактаб ўқитувчиси».

Сизнинг 1947 йилдан то 1967 йилгача ва 1974 йилдан ҳозиргача ўқитувчилик фаолиятингиз педагогик иш стажига ўтиши мумкин. Район халқ маорифи бўлими колхозда участка агрономи бўлиб ишлаган даврингизни педагогик иш стажига ҳисобламай тўғри иш қилган.

Ш. НУРИТДИНОВ,
Маориф, олий мактаблар ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи республика комитетининг секретари.

Редакциямиз «Танқид бурчаги» рубрикаси остида босилган материаллар юзасидан газетхонлардан кўплаб хатлар олмоқда. Улар жойлардаги маданий-маиший, автотранспорт, медицина хизматидаги айрим нуқсон, камчиликларни юқоридаги рубрика билан мунтазам бериб борилишини сўрашган. Қуйида газетхонлар хатлари асосида тайёрланган танқидий материаллар билан танишасиз.

КЛУБЛАР ОЧИҚ, ЛЕКИН...

Олтиариқ районидаги «Ленинизм» колхозининг данғиллама клуби таърифини эшитганмисиз? Районда салобатли бинодан иккита бўлса — биттаси шу! Бир пайтлар кўркамлиги билан кўзни қувонтирган клубнинг ҳозир ёнидан ўтсангиз, ҳайрон қоласиз. Эшиклари ланг очиқ. Қиш бошлангандан буён клубга бирор киши қадам ранжида қилмаган. Синиқ деразаларга тахталар қоқиб ташланган. Эшиклар, деразаромлари бир неча йилдан бери бўялмаган.

Пештоқига «кутубхона» деб ёзилган хонанинг эшигида кутубхоначи С. Ҳошимованинг бундан бир ҳафта бурун «Мен районга китобга кетдим» деган ёзуви осиғлиқ турибди. Ичкарида газета-журналлар сочилиб ётибди. Кишиларга қувонч бағишлайдиган, одамларни яшашга ўргатадиган ноёб хазина — китоблар қалашиб, аралаш-қуралаш бўлиб кетган. Клуб мудири Қурбон Ҳақназаровни суриштирганимизда «у кишини топиш амри-маҳол, колхозда яна аллақандай лавозимда ҳам ишлайди», деган жавоб олдик.

Олтиариқ районига қўшни Охунбобоев районидаги қатор клубларда аҳвол бундан ҳам ачинарли. «Ўзбекистон» колхозининг серсавлат клуби ҳам омборхонага айлантирилган. Колхозчиларга маданий-маиший шарт-шароит яратиб бериш шу куннинг талаблари даражасида эмас.

«Шарқ юлдузи» колхозидаги клуб ҳам бир неча йилдан буён савлат тўкиб турибди, лекин меҳнаткашларга заррача нафи тегмаяпти. Бундан бир неча ой бурун область газетаси мазкур клубнинг фаолиятини қаттиқ танқид қилган эди. Ўша танқиддан кейин клуб мудири алмаштирилибди, холос. Аҳвол эса ўша-ўша. Колхозчиларнинг пешона тери эвазига қад кўтарган бинонинг ҳолига қараб юрак ачишади. Дераза ойналари синган, тўрт тарафдан совуқ шамол уриб турибди, стол-стуллар устини қалин чанг босган.

Тўғри, клубнинг эрталабдан-кечгача очиқ туришини эътироф этиш керак. Мудир Абдулбоқи Мадмўминов эрталаб «ўз вақтида» клубни очиб, кечки пайт яна беркитиб кетади. Лекин кун бўйи уни бу ердан тополмайсиз. Клуб қошидаги кутубхона фаолиятидан ҳам колхозчиларнинг кўнгли тўлмаяпти. Унинг эшигида кўпинча «янги китобла ролиш учун кетдим» деб ёзилган баҳоналар осиғлиқ туради. «Кўпгина қишлоқ клублари, кутубхоналар ва бошқа маданият муассасалари фаолиятининг мазмуни ғоявий-тарбиявий ишларнинг ҳозирги талабларига, қишлоқ меҳнаткашларининг ўсиб бораётган маданий эҳтиёжига мувофиқ даражада эмас, — деб жуда тўғри қайд этилади КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг яқинда қабул қилган «Қишлоқ аҳолисига маданий хизматни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида.

Партия ва ҳукуматимизнинг мазкур қарорида кўрсатиб ўтилган юқоридаги каби нуқсонлар Олтиариқ ва Охунбобоев районларида учраб турибди. Хўжалик раҳбарлари, район маданият бўлимидаги мутасадди ўртоқлар савлат тўкиб турган клубларни меҳнаткашларга маънавий ва эстетик завқ берадиган кўнгил очар даргоҳга айлантиришларини истардик.

М. БОЙМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

КОНДУКТОР ЙЎҚОЛДИ

Халқимизда «Йўл азоби...» деган нақл бўларди. Бизнинг жамиятимиз учун бу нақл аллақачон эскириб қолган дейиш мумкин. Лекин... Ўрта Осиё темир йўли бошқармасига қарашли пассажир поездларида юрганингизда беҳосдан мана шу нақл ёдингизга тушади. Чунки кўпгина вагонларнинг шалағи чиқиб кетган, эшиклари ёпилмайди деразаларидан совуқ шамол ғизиллайди. Ҳимоя воситалари йўқ, ҳатто юмшоқ вагонларда ўриндиқлар синиб, қийшайиб кетган. Радио-репродукторларнинг ярми йўқ. Радионинг ишлаши радистнинг кайфиятига, қайси эшиттиришлар унга ёқишига боғлиқ. Вагонларнинг ифлослигини айтмайсизми?

27 ноябрь куни «Душанба — Тошкент» поездининг 5-юмшоқ вагонига чиқдик. Эртасига кондуктордан вагонни супуришни сўрасак, қўлимизга супургини тутқазди. Қайтаётганимизда қизиқ ҳангомаларга дуч келдик. 30 ноябрь куни «Тошкент — Душанба» поездининг 10-юмшоқ вагонида қоронғи тушганида ҳам чироқ ёнмади.

Кондуктордан «Нега чироқ ёнмайди?» деб сўрасак «Батарея ишламайди» деб жавоб берди. Орадан бир оз ўтгач, чироқ ёнди. Бироқ хурсандчилик узоққа чўзилмади. Икки соатдан кейин умуман чироқ ёнмади. Вагон совуқлигидан пассажирлар безовта бўла бошлашди. Қарасак, вагон эшиклари ланг очиқ, коридордан эсаётган шамол одамни учирай дейди. Бир амаллаб кондукторни топиб уйғотдик. Ўт ёқиш ва эшикларни ёпиш зарурлигини айтиб, балога қолдик.

Хуллас, амаллаб тонг оттирдик. Қани энди бир пиёла иссиқ чой бўлса. Пассажирларнинг кистови билан соат ўнларда чой қайнатилди. Қопқоқсиз тунука чойнак узатилди. «Бор-йўғим шу» — кондуктор Абдумалик Абдувоҳидовдан ана шу жавобни олдик.

Бирор марта вагон супурилмади. Ичгани қайноқ сув бўлмаганлигидан ҳаммаёқни пиво ва лимонад шишалари босиб кетди. Вагон бамисоли шиша қабул қиладиган дўконга ўхшарди.

Термизга яқинлашганимизда «кондуктор йўқолди» деган овоза тарқалди. Кимдир билетини қайтариб олиши, кимдир нарсаларини топшириши керак. Ҳамма безовта. Ниҳоят бир қизча мен кондуктор амакини топдим, анави ерда маст бўлиб ётибди, деб қолди. Дарҳақиқат у маст ҳолда 6-купеда ётарди.

Бу бир сафардаги ҳангома холос. Ўрта Осиё темир йўлида қатнайдиган кўпгина пассажир поездларида аҳвол шундай. «Андижон — Душанба», «Ашхобод — Душанба» поездларида аҳвол бундан ҳам ёмон. Яқинда Қаршидан «Ашхобод — Душанба» поезди юмшоқ вагонига чиқдим. Вагон иситилмаган, икки купенинг эшиги йўқ, икки эшик эса ёпилмайди. Кўрпа-ёстиқлар эскириб, увадаси чиқиб кетган, чойшаблар йиртиқ.

Қисқаси, ҳозирда ҳам «йўл азоби...» нақлини Ўрта Осиё темир йўлида қатнайдиган баъзи поездлар пассажирларига тўла татбиқ қилиш мумкин.

А. ҲУРМАТОВ,
Термиз қурилиш техникумининг директори, халқ депутатлари шаҳар Советининг депутати.

Ахборот

ЁШЛАР ТУҲФАСИ

ВЛКСМ XVIII съезди шарафига металл парчалари тўплаш зарбдор 3 ойлигига қўшилган наманганлик комсомол-ёшлар ҳозиргача 3 минг тоннадан ортиқ «саноат нони» тўпладилар. Айниқса Тўрақўрғон районидаги 13-, Уйчи районидаги 10-, Наманган шаҳридаги 29-мактабларнинг ўқувчилари бу борада актив фаолият кўрсатмоқдалар. Улар ҳозиргача давлатга 30-40 тоннадан металл парчалари топширдилар.

Область комсомол-ёшлари съездгача 5 минг тонна металл парчалари тўплаш учун ҳаракат қилишмоқда.

Н. ДАРМОНОВ.

НАМУНАЛИ БОҒЧА

Андижон шаҳрининг Байналминал кўчасига жойлашган 2-қаватли болалар боғча-яслиси шаҳардаги пойафзал фабрикаси ишчи-хизматчиларининг 280 фарзандини ўз бағрига олган. Боғча-ясли биноси замонавий типда қурилган бўлиб, 12 та хонага эга. Унда ҳаммаси бўлиб 70 хизматчи ишлайди.

Комбинатда тарбиявий ишлар жуда яхши йўлга қўйилган. Ҳар ойда «очиқ эшик куни» ўтказилади. Бунда ота-оналардан ташқари, шаҳардаги барча боғча-яслиларнинг мудиралари ва энг яхши тарбиячилари иштирок этиб, иш тажрибалари ҳамда фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашадилар.

Н. ИНОҚОВ.

КОРХОНА ИЛҒОРЛАРИ

Бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш умумхалқ мусобақасига қўшилган Шаҳрисабздаги 35-автокорхонанинг ўндан ортиқ шофёри дастлабки шахсий беш йиллик планларини ортиғи билан уддаладилар. Улар орасида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Фатто Абдураҳмонов, шофёрлардан З. Овлақулов, Ҳ. Элбоев, Д. Тўраевлар бор. Корхонанинг 60 га яқин шофёри эса 1970—1980 йиллар ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Б. НОМОЗОВ.

• • •

Шунингдек редакцияга қашқадарёлик **Н. Тоғаев, З. Саломов**, андижонлик **К. Эрматов, А. Икромов**, самарқандлик **Ж. Ўринбоев, М. Эронов**, Жиззах областидан **А. Алпомишев**, Олмаотадан **Г. Маралбоев**, Қорақалпоғистон АССРдан **Ў. Холмашев**, марғилонлик **М. Зоҳидова**, наманганлик **Ғ. Турдибоев**, фарғоналик **К. Турсунов**, бухоролик **А. Саидов**, сурхондарёлик **Н. Олламуродов**, тошкентлик **Р. Мирзаолимов** ва чирчиқлик **Н. Пирматов**лар ҳам ўз шаҳар ва қишлоқларидаги янгиликлардан хат-хабарлар йўллашган.

РАИС — ФИЛЬМ ҚАҲРАМОНИ

Телефильм

Режиссёр Аброр Қосимов деярли ўн йилдан буён телефильм жанрида самарали ижод қилиб келмоқда. Шу йиллар мобайнида у 43 та телефильм яратди. Бу фильмлар мавзу жиҳатидан ранг-баранг. Бироқ, Аброр Қосимов телефильмларининг аксарияти бунёдкор меҳнат, меҳнаткаш инсон тўғрисида ҳикоя қилади.

Яқинда телеэкранда унинг янги «Ер соҳиби бўл» номли телефильми намойиш қилинди. Бу мароқли фильм Сурхондарё областининг Сариосиё районидаги машҳур «Коммунизм» колхози ҳамда унинг талантли раҳбари, донгдор деҳқон ва раис Бобомурод Омонов ҳақида.

...Телекамера бизни Бобомурод Омонов билан биргаликда улуғ Москванинг муаззам кўчалари бўйлаб Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари Кўргазмаси майдонига етаклайди. Бу ердаги «Ҳурмат тахтаси»да мамлакатнинг энг илғор хўжаликлари қаторида «Коммунизм» колхозининг номи ҳам зарҳал билан ёзиб қўйилган. Раисни ана шу улкан ютуқ билан табрикламоқдалар. Бу кадр фильмнинг умумий йўналишини белгилаб беради. Бутун фильм давомида колхознинг ривожланиш йўли, унинг ишлаб чиқариш тармоқларининг тараққиёти, турмуш маданияти билан танишамиз. Булар, фильм ижодкорлари тўғри кўрсатганларидай, айни пайтда раиснинг ҳам ташкилотчилик фаолиятини, унинг инсоний ва раҳбарлик қиёфасини белгилайди.

Бутун фильм давомида кадрлар ортидан биз раиснинг монологи тарзида ифодаланган сўзларни эшитиб турамиз. Ҳа, фильм тексти — раиснинг ўз ҳаёт йўли, меҳнати, раҳбарлик йўли, колхознинг ривожланиш йўли ҳақидаги ҳикоядир. Аммо бу ҳикоя бутун фильм кадрлари билан ҳамнафас. Сўз ва кадр бир-бирини тўлдиради. Раиснинг ҳикояси чуқур ҳаётий фалсафа билан суғорилган. Бу фалсафа ер билан, ҳосил билан боғлиқ.

Бобомурод Омонов Улуғ Ватан уруши қатнашчиси. У Ленинград ҳимоячилари қаторида жанг қилган. Уруш кулфатларини тортган, очнаҳор яшаётган аёллар, чоллар, болаларни кўриб, изтироб чеккан. Ана шунда унинг қалбида, агар омон қолса, умрини ерга бағишлаш, она заминни ноз-неъматлар конига айлантиришга бағишлаш аҳди туғилади. Фильм ижодкорлари раиснинг ерга ва меҳнатга муҳаббатининг маънавий-социал асосларини ана шундай очадилар.

Мана, 30 йилдан ошдики, Бобомурод Омонов ана шу аҳдини рўёбга чиқариш учун тинмай меҳнат қилмоқда.

Раис, одамлар ҳаётда ва меҳнатда ўзини бахтиёр ҳис қилиши керак, дейди. Худди шу фикр фильм кадрларида аниқ ўз ифодасини топган. Ёрқин меҳнат картиналари, одамларнинг бахтиёр чеҳралари, колхознинг гуллаб-яшнаган қиёфаси, барқ уриб ривожланаётган хўжалик тармоқлари, шитобли меҳнат динамикаси — кадрларда акс этган бундай ёрқин ҳаёт манзаралари раис фикрининг реал ифодаси сифатида кўз ўнгимиздан ўтади.

Ҳозирги кунда колхоз ёшларини ўз она қишлоқларида қолиш ва меҳнат қилишга кўниктиришни кун тартибидаги муҳим масалалардан бири, деб ҳисоблашади. Худди шу масала билан қизиққан, уни ҳал қилиш устида бош қотираётган одамлар раис Бобомурод Омоновнинг фильмдаги сўзларига қулоқ беришса, муҳим ҳақиқатни ўзларига ойдинлаштиришлари мумкин. Раис ёшларни қишлоққа «жалб қилиш» деган гапни маъқул кўрмайди. Унингча, кишининг болалигидаёқ меҳнатга, ерга муҳаббат уйғотиш керак. Бундай тарбия кўрган кишилар қишлоқни асло тарк этмайдилар. Кимки қишлоқдан кетар экан, унинг йўлини тўсишнинг ҳожати йўқ. Чунки, бундай одам қолганида ҳам ҳеч бир наф бермайди.

Фильм режиссёри ва операторлар раиснинг бу теран ҳикматли сўзларининг маъносини ҳаётий кадрларда ойдинлаштирадилар. Биз чиройли боғлар оғушида, шинам болалар боғчаларида қувноқ болалик гаштини суриб, вояга етаётган, муҳташам қишлоқ мактабида таълим олаётган болаларни кўрар эканмиз, бу болалар колхознинг фидойилари бўлиб етишувига, раиснинг иши билан сўзи бир эканлигига комил ишонч ҳосил қиламиз.

Фильм ижодкорларининг колхоз ҳаётини ёритишида изланиш руҳи яққол кўриниб туради. «Коммунизм» колхозининг маданий қиёфасида республикамиз қишлоқларининг эртанги куни учун асос бўладиган кўпгина томонларни улар аниқ топиб, кадрларга олиб чиқишган.

Ниҳоят, фильм операторлари ва рассомнинг хизмати хусусида ҳам илиқ гапларни айтмасдан ўтиб бўлмайди. Колхоз ерларининг ўзига хос гўзал манзаралари, жўшқин руҳли меҳнат картиналари, йилнинг турли фаслларидаги колхоз ҳаётининг бетакрор лавҳалари — буларнинг барини суратга олиш учун озмунча вақт ва маҳорат сарфланмаган.

«Ер соҳиби бўл» телефильми меҳнат кишисини, бунёдкорликни тараннум этувчи энг яхши телеэкран асарларидан биридир.

М. САФАРОВ.

Суратда: фильмдан кадр.

МУАММО, ИЗЛАНИШ ВА ИХТИРО

ҲАЁТ ГУЛОБИ

«Табиатдаги энг яхши ўсимликларни колхоз ва совхоз далаларига келтириш учун ўрмонлардан, тоғлардан, чўл ва ботқоқликлардан янги ўсимликларни излаб топиш керак».

И. В. МИЧУРИН.

Табиатда ўсимликлар тўғрисидагидек беҳисоб афсона ва ривоятлар яратилмаган бўлса керак. Одам боласи инсонлигини англаганидан бери ажалга даво ахтаради. Қадимги замоннинг илк халқ достони «Гилгамиш»да қаҳрамон кишини мангу барҳаёт қилувчи гул қидириб, узоқ сафарга чиқиши ҳикоя қилинади. Ҳиндларнинг машҳур «Махабхарата» достонида эса киши умрини ўн минг йилга узайтирадиган ғаройиб дарахт шарбати тилга олинади. Инсонга мангу умрбоқийлик бахш этувчи гул ҳам, умрни ўн минг йилга чўзувчи дарахт ҳам аввалига мажозий тушунча бўлган бўлса, йиллар ўтиши билан бу тасаввур суви ва меваси одамни қайта ёшартириб, умрни узайтирувчи оддий ўсимликка айланди. Кейинчалик «ҳаёт суви», «об-ҳаёт» деган иборалар пайдо бўлди. Бир неча хил моддалардан ташкил топган бу «об-ҳаёт» дорилари таркибидан ҳам ўсимликлар жой олган.

Айниқса ўрта аср алхимиклари «об-ҳаёт» ва мангулик ҳапдорисини зўр бериб излашган. Арнольд Вилланова деган француз олими ўз даврида эликсир таркибини аниқлашга муяссар бўлган, деган фикр ҳам бор. Кулгили ери шундаки, «мангулик суви» лоақал бу «кашфиёт» муаллифини ҳам ўлимнинг ёвуз чангалидан сақлаб қололмаган. Лекин шунга қарамай, «об-ҳаёт» ва мангулик ҳапдорисини қидириш нодонларча бир неча асрлар давом этган. Аммо «об-ҳаёт» излаган одамзот: ҳаёт оғуси бўлган спиртли ичимликлар тайёрлашни ҳам кашф этган. Бир донишманд айтганидек, кишини аввалига товус каби ҳар мақомга туширувчи, кейин маймун каби шилқим, сўнгра шердек ботир қилувчи ва ниҳоят одам ўзига келгач, нима қилиб қўйганини билмай гаранг қилувчи спиртли ичимликларни ўзи яратганлиги учун пушаймон қилган. Мутахассисларнинг таъкидлашича, спиртли ичимликларнинг «кучли» ва «кучсизи» йўқ экан. Қуйидаги мисолдан ўзингиз хулоса чиқаришингиз мумкин. Масалан, ҳар куни ўрта ҳисобда 50 граммдан арақ ичиб юргач одамнинг бир йил давомида ичган арағи таркибидаги алкоголь миқдори 12 литрга етса, ҳар куни ярим литрдан пиво ичган кишининг бир йилда истеъмол қилган пивоси таркибидаги алкоголь 14 литрга боради. Шу нисбатда олганда, 12 литр алкоголь вазни 65 килограммдан бўлган 24 кишини ўлдирса, пиводаги 14 литр алкоголь 28 кишини нобуд қила олади.

Шундай ичимликлар ҳам борки, булар инсон саломатлигини мустаҳкамлаши, уни айрим дардлардан фориғ қилиши мумкин. Булар кейинги йилларда сотишга чиқарилган спиртсиз ичимликлар — «Тошкент», «Райҳон» ва «Тоғ гуллари». Унинг ихтирочиси ким? Бу ичимликларнинг ҳосияти нимада, деган савол туғилиши табиий.

1954 йилнинг ёз ойлари. Жиззахдаги А. Навоий номли ўрта мактабнинг 10-синфини битириб, етуклик аттестати олган Қаҳҳор Хожиматовнинг қувончи чексиз. Хожимат ота ва Тошбуви аялар ҳам бир гапириб, ўн кулишади. Нега деганда, оиладаги учинчи ўғил ҳам ўрта маълумот олди. Ота-онаси ва акаларининг «Ким бўлмоқчисан?» деган саволларига унинг жавоби тайёр эди. Шунинг учун у ҳеч иккиланмай, Алишер Навоий номли Самарқанд Давлат университетининг биология факультетига йўл олди. У студентлик йилларидаёқ ўсимликлар дунёсига қизиқиши, илмга чанқоқлиги билан тенгқурларидан ажралиб турарди. Айниқса, дорилфунун олимларидан профессор Е. И. Проскоряков ва доцент Ж. Кобуловларнинг лекцияларини мароқ билан тингларди. Билмаганларини тортинмай сўрарди. Йиллар ўтди. Студентлик даври ҳам ортда қолди. Энди у Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника институтида илмий ходим. 1966 йили ленинградлик профессор В. С. Соколов раҳбарлигида Қ. Хожиматов «Ошловчи торон ўсимлигининг морфологияси, биология ва биохимиясининг ўзгаришига табиий ҳамда маданий шароитнинг таъсири» мавзуида кандидатлик диссертациясини муваффақиятли ёқлади. Шуниси ибратлики, у айрим ёш олимларга ўхшаб, фан кандидатлиги дипломига маҳлиё бўлиб кетмади. Турли-туман колба ва пробиркаларда ўсимликлар таркибини ўрганишни — дала кезиб йиққан гиёҳларни лабораторияда анализ қилишни тўхтатмади.

Кишининг олимлигини кўрсатувчи мезон, унинг илмий жасоратининг далили ҳам ҳали фан учун номаълум бўлган муаммонинг ечимига қўшган ҳиссаси бўлса керак. Ёш олим Қаҳҳор Хожиматов республика ўсимлик дунёсида кенг тарқалган хушбўй ҳидли ва зираворлик хусусиятига эга бўлган гиёҳларнинг ички сирларини ўрганиш фикрида эканлигини айтганда, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиклари Жўра Саидов ва Қодир Зокировлар уни табриклаб, омад тиладилар. Тегишли маслаҳат бердилар, амалий ёрдам кўрсатдилар. Бир неча йил мобайнида олиб борилган илмий изланиш ўз самарасини берди. Натижа ёш олим кутганидан ҳам зиёда бўлди. Қаҳҳор Хожиматов Ўзбекистон флорасида (ўсимлик дунёсида) 560 турдан ортиқроқ эфир мойли ва 200 турдан кўпроқ зиравор ўсимлик борлигини аниқлади. Айни вақтда ҳамкасби Ў. Пратов билан «Муқаддас» ўсимликлар борми?», Қ. Ҳайдаров билан ҳамкорликда «Ўзбекистон ўсимликлари» (ўрта мактабларнинг биология ўқитувчилари учун қўлланма) китобларини ёзди. «Ўзбекистоннинг витаминли ўсимликлари», «Саноат учун хом ашёбоп ўсимликлар» рисолалари ҳам ёш олим қаламига мансуб.

ИЛМИЙ ОЧЕРК

— Ўсимликлар табиий кимёвий лаборатория вазифасини ўтайди ва мураккаб тузилишга эга бўлган ҳар хил органик бирикмаларни синтез қилади. Бу бирикмалар халқ хўжалигининг турли тармоқлари учун қимматбаҳо хом ашё манбалари бўлиб қолаверади. Галдаги вазифа — ана шу мураккаб бирикмаларнинг сирларини ўрганиш, ўсимликлар дунёсини янада чуқурроқ тадқиқ қилиш, улардан инсон саломатлигини мустаҳкамлашда унумли фойдаланишдан иборат, — дейди табиат шайдоси бўлган ёш олим.

Қаҳҳор Хожиматов саноат аҳамиятига эга бўлган ва шифобахш ўтларнинг айримларини ишлаб чиқаришга татбиқ этиш йўлларини илмий асослаб берди. Унинг тавсияси асосида республика Ўрмон хўжалиги министрлигининг доривор ўсимликлар тайёрлов бошқармаси зиравор ҳамда шифобахш ўтларни тайёрламоқда.

Фаннинг кучи — ишлаб чиқариш билан ҳамкорликда. Қ. Хожиматов «Ташкентпиво» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 3-филиали алкоголсиз ичимликлар цехининг бошлиғи Д. А. Сердюкова ва бошқа ўртоқлар билан ҳамкорликда Иттифоқда биринчи бўлиб, зиравор шифобахш ўтлардан «Райҳон», «Тошкент» ва «Тоғ гуллари» алкоголсиз ичимликлар олишга киришди. Бу алкоголсиз шифобахш, дармондори ичимликларнинг ҳосияти нимада? Марҳамат, танишинг:

«ТОШКЕНТ» — лимонўтдан тайёрланган ичимлик. Маълумки, лимонўт энг қимматли доривор ўсимлик. Халқ табобатида ундан уйқусизлик, қорин оғриғи, буйрак ва ўт халтачаси оғриғини даволашда, қулоқда шовқинни тўхтатиш, асаб системасини тинчлантириш учун фойдаланиб келинган. Лимонўт медицинада организм фаолиятини активлаштиришда иштаҳа очувчи, ошқозон ва нафас йўлларининг яллиғланишини даволовчи восита сифатида қўлланилади. Ундан тайёрланган дорилар ошқозон ва ичакда тўпланиб қолган газларни ҳайдаб чиқаришда ишлатилади. Чехословакияда бу гиёҳдан оғриқни пасайтирадиган, шиш ҳамда томир тортишувини даволайдиган дорилар тайёрланмоқда.

«РАЙҲОН» ичимлиги эса қадимий хушбўй гул-райҳондан тайёрланган. Халқ табобатида узоқ замонлардан бери бу ўсимликдан юракнинг иш фаолиятини яхшилашда, киши руҳини тетик сақлашда кенг фойдаланиб келинади.

«ТОҒ ГУЛЛАРИ» — кийикўтдан олинган ичимлик. Бу ўсимлик қора мурч ва лавр (дафна) баргларидан шифобахшлиги, хуштамлиги билан устун туради. Кийикўт халқ медицинасида юрак санчиш касаллигига қарши, қон босимини нормаллаштиришда дамлаб ичилади. Бу гиёҳ кишиларнинг севимли зираворларидан бўлиб, ундан турли хил таомлар ва салатлар тайёрлашда кенг фойдаланилади. Мева ва сабзавотларни тузлашда, гўшт ва балиқ маҳсулотларини консервалашда ҳам бу ўсимлик жуда асқотади.

Қисқаси, бу гулоблар табиий оромбахш уфор ҳиди, ёқимли таъми чанқоқни босиши, витаминларга бойлиги ва таркибида мисқол спирт йўқлиги билан бошқа алкоголсиз ичимликлардан фарқ қилади. Ўзининг шу хусусияти билан бу шифобахш ичимликлар лимонад ва Тошкент минерал сувларидан ҳам устун туради. Шунинг учун ҳам истеъдодли олим Қаҳҳор Хожиматовнинг илмий ишига бўлган қизиқиш тобора ортиб бормоқда. Мамлакатимиз ва чет эллардаги бир қатор илмий муассасалар бу ишга катта эътибор билан қарамоқдалар.

Ўзбекистоннинг ўсимликлар дунёси битмас-туганмас хазина, саломатлик манбаи, нафосат маскани, саноат маҳсулотлари макони. Вазифа — бу бебаҳо хазинани авайлаб, ардоқлаб асраб, ундан халқимиз бахт-саодати йўлида самарали фойдаланиш. Халқимиз томонидан минг йиллар мобайнида турмуш синовидан ўтказилган шифобахш ўтларнинг таркибини атрофлича ўрганиш вақти келди. Бунда аждодлар тажрибасига ва фан ютуқларига таянмоқ лозим. Чунки беҳосият гиёҳнинг ўзи йўқ дейдилар. Олим И. В. Лариннинг ёзишича, белуджилар (Покистонда яшовчи халқларнинг бир тоифаси) кишиларда учрайдиган куйдирги ва бошқа яраларни чағон гиёҳидан тайёрланган дорилар билан даволайди. Совет алкалоидлар мактабининг асосчиси академик А. П. Ореховнинг таъкидлашича, чағоннинг яшил новдаларида сальсолин алкалоиди борлиги аниқланган. Бу алкалоиддан тайёрланган дори-дармонлар билан гипертония, бош оғриқ, кўкрак сиқиши каби хасталикларни даволаш мумкин. Кейреук ёки қуйреуқни еган моллар ҳеч қачон сариқ касаллигига чалинмайди. Балиққўз ўсимлиги қўйлар нинг тез қуюқиши ҳамда эгиз қўзи олишнинг муҳим гаровидир. Ёвшан гиёҳининг тўпгулларидан тайёрланган шарбат гижжа туширишда ва зотилжам касаллигини даволашда ишлатилади. Ҳозирги вақтда медицинада ишлатиладиган 900 дан зиёд дори-дармоннинг учдан бир қисми шифобахш гиёҳлардан олинади.

— Агарда биз, — дейди Ботаника институтининг лаборатория мудири, биология фанлари кандидати Қаҳҳор Хожиматов, — ишни омилкорлик билан ташкил этсак, фақат биргина зира ўсимлигининг ўзидан республикамизда йилига 30 тонна уруғ йиғиштириб олишимиз мумкин. Ҳатто уни савдо тармоқлари орқали сотишга чиқариш имконияти туғиларди. Бозорларда эса ҳамон бу гиёҳнинг уруғи ким ошди баҳосида сотилмоқда. Очиғини айтиш керак. Зиралар баъзи табиат ғоратчилари томонидан ҳамон нест-нобуд қилинмоқда. Зира уруғи сутлик давридаёқ-пишиб етилмасданоқ пояси билан юлиб олиняпти. Бундай ачинарли ҳолни Ҳисор ва Омонқўтон тоғларида учратиш мумкин.

«Андиз бор жойда — от ўлмас» деган халқ мақолини илк бор отамдан эшитганман. Абу Али ибн Сино бу ўсимликнинг илдиз ва баргларидан бод, бўғим оғриқлари ва эт узилишини даволашда фойдаланганини ҳам илк бор отамдан эшитиб, сўнг буюк аллома китобидан ўқигандим. Республикамизнинг турли областларида бўлганимда халқ табобатида қораандиз илдизидан тайёрланган порошок ва шарбатлардан балғам кўчирувчи, пешоб ҳайдовчи, қичима, экзема, бавосил ва ўпка касалликларини даволашда, баргидан эса турли яраларни даволашда фойдаланилишининг гувоҳи бўлдим. Медицинада унинг илдизидан тайёрланган дори ошқозон ва йўғон ичак жароҳатларини даволашда қўлланилади.

Шифобахш гиёҳлар шайдоси ҳамон изланишда. Ўзбекистон бальзами — тан малҳами ҳам ўз истеъмолчиларига бориб етадиган кунлар узоқ эмас. Қ. Хожиматов ҳозир худди шу борада илмий тадқиқот ишлари олиб бормоқда. Катта ишлар қилиб улгурган ёш олимнинг ўсимликлар билан «тиллашиб» янгидан-янги ихтиролар яратишида унга омад тилаймиз.

Ўткир АБДУАЗИМОВ.

СПОРТ

КУРАШ:

ПОЛВОННИНГ БРОНЗА МЕДАЛИ

Софияда таниқли болгар курашчиси Никола Петров хотираси совриини учун анъанавий мусобақа ўтказилди. Классик кураш усталари беллашувида тошкентлик Александр Баранов ҳам иштирок этди. Совет спорти шарафини муносиб ҳимоя қилган вакилимиз 74 килограмм вазнли полвонлар даврасида беллашиб, мусобақанинг бронза медали совриндори бўлди.

СУВ ТЎПИ:

ЯНА ДУРАНГ

Тошкентдаги Митрофанов номли сув спорти саройида олий лига коллективларининг мамлакат чемпионати мусобақалари давом этмоқда. Учинчи марта мовий майдонга тушган Тошкентнинг «Меҳнат» командаси ватерполчилари ККФ (Боку) коллективи билан куч синашиб, яна ўйинни дуранг (7:7) ҳисобида якунлашди.

ВОЛЕЙБОЛ:

БИР ХИЛ ҲИСОБДА

Аёллар олий лига командалари Новосибирск шаҳрида мамлакат чемпионатининг ҳал қилувчи тур ўйинларини ўтказмоқдалар. Кучли 8 коллектив даврасидан ўрин олиш учун астойдил курашаётган Тошкентнинг «Автомобилист» командаси қизлари бугунгача 3 марта майдонга тушдилар. Волейболчиларимиз «Уралочка» коллективига имкониятни (3:0) бой беришиб, ленинградлик спартакчилар ва майдон эгалари — «Кировец» қизлари билан ўйинда бир хил ҳисобда (3:2) муваффақият қозондилар. Шундай қилиб, «Автомобилист» ҳисобидаги жами очколар 11 тага етди.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

● **ЕНГИЛ АТЛЕТИКА.** Италиянинг Милан шаҳрида ўтказилган Европа қишки чемпионати мусобақаларида совет спортчилари 4 олтин, 2 кумуш ва 6 бронза медалини қўлга киритишди. Мусобақа иштирокчиси тошкентлик Людмила Сторожкова 60 метрга югуришда (7,27 секунд) маррада учинчи бўлди.

● **ШАХМАТ.** Жаҳон чемпиони Нона Гаприндашвили югославиялик Ковачевич билан кечиктирилган ўйинда устун келди. Шундай қилиб, Нона Белградда давом этаётган халқаро турнирнинг тўртинчи тур ўйинларидан кейин 3,5 очко билан пешқадам бўлиб олди. Югославиянинг Бугойно шаҳрида давом этаётган халқаро турнирда эса 12 турдан кейин Б. Спасский 7,5 очко билан олдинда бормоқда. Жаҳон чемпиони А. Карпов, Тимман, Таль ва Любоевич ҳисобида 7 тадан очко бор.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР КОЛХОЗЛАРИ ВА КОЛХОЗЛАРАРО ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕ БОШ БОШҚАРМАСИ

КОЛХОЗЛАР ВА КОЛХОЗЛАРАРО ТАШКИЛОТЛАРНИНГ БАРЧА РАҲБАРЛАРИГА

ЎЗБЕКИСТОН ССР СТРАХОВАНИЕ ОРГАНЛАРИ 1978 ЙИЛ УЧУН

КОЛХОЗЛАР ВА КОЛХОЗЛАРАРО ТАШКИЛОТЛАРНИНГ МАЖБУРИЙ СТРАХОВАНИЕ ҚИЛИНИШИ КЕРАК БЎЛГАН МУЛКЛАРИНИ ҲИСОБГА ОЛИШГА КИРИШГАНЛИКЛАРИНИ

БИЛДИРАДИ

КОЛХОЗЛАР ВА КОЛХОЗЛАРАРО ТАШКИЛОТЛАРНИНГ ҚУЙИДАГИ МУЛКЛАРИ ДАВЛАТ МАЖБУРИЙ СТРАХОВАНИЕСИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ:

қишлоқ хўжалик экинлари ҳосили (табиий пичанзорлардан ташқари);

қишлоқ хўжалик ҳайвонлари, уй паррандалари, қуёнлар, мўйнали ҳайвонлар, асаларилар;

бинолар, иншоотлар, узатувчи қурилмалар, машиналар, транспорт воситалари, асбоб-ускуналар, овчилик кемалари, овлаш қуроллари, инвентарлар, хом ашё маҳсулотлари, материаллар ва кўп йиллик дарахтлар.

КОЛХОЗЛАР МОЛ-МУЛКНИ СТРАХОВАНИЕ ҚИЛИШ ТЎЛОВЛАРИНИ СТАВКАЛАР БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ МУДДАТЛАРДА ТЎЛАЙДИЛАР:

БИРИНЧИ МУДДАТ — 1 июнгача, 30% миқдорида;
ИККИНЧИ МУДДАТ — 15 сентябргача, 30% миқдорида;
УЧИНЧИ МУДДАТ — 1 ноябргача, 40% миқдорида.

Тўловлар СССР давлат банки бўлимларидаги давлат страхование инспекциясининг счётига пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади.

КОЛХОЗЛАР СТРАХОВАНИЕ ТЎЛОВЛАРИНИ БЕЛГИЛАНГАН МУДДАТДА ТЎЛАБ БОРИШЛАРИ ШАРТ.

Страхование тўловлари белгиланган муддатларда тўланмаган тақдирда, тўланмаган пул (алоҳида жорий счётлардан ташқари) Давлат ва кооператив корхоналари ҳамда ташкилотларидан бюджет тўловлари бўйича белгиланган тартибда жорий счётлардан ушлаб қолинади.

Тўловларни кечикиб тўлаганлик учун ҳар бир кечикилган кунга 0,05% ҳажмида устама ундирилади.

Колхозлараро корхоналар, ташкилотлар ва бирлашмаларнинг қишлоқ хўжалик экинлари ҳосили, чорва моллари ҳамда бошқа мулклари ҳам колхоз мулклари страхованиеси учун белгиланган тартибда страхование қилинади.

Колхозлар ва колхозлараро ташкилотларнинг мол-мулкларини тўғри ва ўз вақтида давлат мажбурий страхованиесига ўтказишнинг катта хўжалик, сиёсий аҳамияти борлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Давлат страхование бош бошқармаси колхозлар ва колхозлараро ташкилотларнинг барча раҳбарларидан, бош бухгалтерларидан, экономистлар ва бошқа мутахассислардан страхование тўловларини тўғри белгилашда давлат страхованиеси инспекцияси ходимларига ҳар томонлама яқиндан ёрдам беришларини илтимос қилади.

Страхование қилинган мол-мулклар табиий офат туфайли шикастланса ёки нобуд бўлса, колхоз ва совхозлараро ташкилотларнинг раҳбарлари бу ҳақда давлат страхование инспекциясига дарҳол хабар қилишлари лозим. Страхование ходимлари нобуд бўлган ёки шикастланган мол-мулкларнинг миқдорини аниқлаб, кўрилган зарар учун страхование ҳақини тўлайдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕ БОШ БОШҚАРМАСИ.
«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15/III да **Афсоналар водийси**, 17/III да **Бир актли балетлар**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/III да **Уйланиш**, 16/III да **Олтин девор**, 17/III да **Келинлар қўзғолони**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15/III да **Тошболта ошиқ**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/III да **Корчалонлар**, 16/III да **Ҳаммомга бало борми?**, 17/III да **Ишқ қурбонлари**.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ЯНГИ МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.**

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Тиль ҳақида афсона** (2 серия, катта залда, кундуз ва кечқурун).

Карпат довонлари — «ЧАЙКА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00), ҲАМЗА номли (11, 14, 17, 20.00), «НУКУС» (11, 15.30, 16, 18, 20.45).

Тиль ҳақида афсона (2 серия) — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 14, 17, 20.00), ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ номли (12, 15, 18, 20.00).

Жозибали бахт юлдузи — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 15, 18, 21.00).

Париждаги ўғирлик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Фидойи аёл — «МОСКВА» (жуфт соатларда).

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — «Аср бошида» (бадиий фильм). 11.15 — «Киносаёҳатчилар клуби». 12.15— Концерт. 15.30 — Ҳужжатли фильм. 15.25 — «Кичик шаҳзода». 16.25 — Москва комсомолининг ишлари. 16.55 — Сув тўпи. Ҳарбий-Денгиз Флоти Марказий спорт клуби — «Динамо» (М). 17.30 — «Горнчилар, қаердасиз?» 18.00 — «Иқтисод ва тежамкорлик учун» (телеочерк). 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Спортлото. 18.55 — Фан оламида. 19.25 — «Энг бахтли» (спектакль). 21.30 — «Вақт». 22.00 — Фильм-концерт. 22.30 — Кубок эгалари кубоги. Нимчорак финал. «Динамо» (М) — «Реал Бетис» (Испания).

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Физика. 12.00 — — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Физика. 18.00 — Фильм-концерт. 18.20 — «Ёш куч». 18.50 — Миллионлар ленинча университети. 19.10 — «Ахборот». 19.25 — Ҳужжатли фильм. 19.50 «Илҳом». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» (репортаж). 22.15 — Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — Болалар учун фильм. 19.30 — «Ўрмон — бизнинг бойлигимиз». 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Эстетика. 21.00 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 21.30 — Физика.

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбекистон санъат усталари ижро этадилар. 9.30 — Оммавий қўшиқлар. 11.15 — «Бунёдкорлар». 11.30 — Концерт-поэма. 12.00 — «Ўзбекистан индустриальный». 13.00 — Чўпонлар мусобақалашмоқдалар. 13.30 — Концерт. 14.00 — Мўл ҳосил усталари ҳақида ҳикоялар. 16.10 — Ўзбекистоннинг музикали коллективлари. 18.30 — «Узбекистан спортивный». 19.00 — Москва. «Миллионлар ленинча университети». 19.20 — Н. Пўлатова куйлайди. 20.20 — Концерт. 21.00 — Чорвадорлар учун концерт. 23.00 — Д. Зокиров ва Д. Ҳасанов куйлайди. 22.30 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 22.40 — «Шеърият кечаси». 23.20 — Кечки концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04; масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; халқаро ҳаёт — 32-54-18; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-30, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; коммунистик тарбия — 32-54-29; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — Тошкент — 32-53-29; Самарқанд — 3-19-72; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 55-35; Хоразм — 51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 38-42; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66; ҚҚАССР — 2-42-62. Справка олиш учун — 33-02-92.

Р. — 03257. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 61.